

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

พระมหาบัณฑิต ปณฺณวฑฺฒโน (เข้ากุล)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

พระมหาบัณฑิต ปณฺณวฑฺฒโน (เจ้ากุล)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

LEARNING MANAGEMENT IN THE 21st CENTURY OF PHRAPARIYATTI
DHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT,
KHON KAEN PROVINCE

PHRAMAHABANDIT PANYAWUTHO (HAOKUN)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฒโต (เข้ากุล)
ชื่อปริญญา : ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูล ทาชา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(พระมหาบุญนา ฐานวิโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูล ทาชา)

กรรมการ

.....
(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระครูธรรมาภิสมัย, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร.)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thesis Topic : Learning Management in the 21st Century of
Phrapariyattidhamma School, General Education
Department, Khon Kaen Province
Student's Name : Phramaha Bandit Panyavatho (Haokun)
Degree Sought : Master of Education
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Asst.Prof.Dr. Witoon Thacha

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Education (Educational
Administration)

Dean Faculty of Education

(Phramaha Boonna Thanaveero, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee:
Chairman

(Asst.Prof.Dr. Pisan Suwannoi)

Member (Advisor)

(Asst.Prof.Dr. Witoon Thacha)

Member

(Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.)

Member

(Phrakru Dhammabhisamai, Asst.Prof.Dr.)

Member

(Phramaha Suphachai Suphakicco, Asst.Prof.Dr.)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฒโฒ (เข้ากุล)
ชื่อปริญญา	:ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	: 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูล ทาชา

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และ 2) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ สถานภาพ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และระดับการศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถาน ครู นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 รูป ครู จำนวน 84 รูป/คน นักเรียน จำนวน 282 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

2. แนวทางพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพบว่า 1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนเครื่องมือที่เหมาะสม กำหนดและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 2. ด้านทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกันผู้อื่น ควรมีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควรใช้เครื่องมือสื่อสารตามยุคสมัย สร้างกิจกรรมร่วมกันเสมอเพื่อความคุ้นเคยของคนภายในสถานศึกษา 3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ ควรมีความสามารถในการสร้างสรรค์งานของตนเอง เพื่อจะทำให้เกิดนวัตกรรมตามมาอันจะส่งผลต่อการทำงานในหน้าที่ของตน 4. ทักษะชีวิต และอาชีพ ควรให้หลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้จริงในการเรียนการสอนแก่นักเรียน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้, ศตวรรษที่ 21, โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ABSTRACT

Thesis Topic	: Learning Management in the 21 st Century of Phrapariyattidhamma School, General Education Department, Khon Kaen Province
Student's Name	: Phramaha Bandit Panyawutho (Haokun)
Degree Sought	: Master of Education
Program	: Educational Administration
Anno Domini	: 2022
Advisor	: Asst.Prof.Dr.Witoon Thacha

The objectives of the research article were 1) to study learning management in the 21st century at Phrapariyattidhamma School, General Education Department, Khon Kaen Province and 2) to study the problem and guidelines for developing learning management Phrapariyattidhamma School, General Education Department, Khon Kaen Province in the 21st Century status gender, age, work experience and education level. The target groups are the administrators, teachers and students of Phrapariyattidhamma School, General Education Department, school administrators 19 images, teachers 84 images/person, 282 students. The research instruments were questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results of this research found that

1. Learning management in the 21st century found that the overall picture was at a high level. When considering each aspect, it was found that learning management in the 21st century was at a high level in all 4 areas: 1. Basic ICT skills 2. Communication skills. and working with others 3. Thinking, Innovation and Creativity Skills 4. Life and Career Skills

2. Development guidelines on learning management in the 21st century, school administrators and teachers found that 1. Basic ICT skills should be organized through various methods of workshops. To develop skills in using information technology Appropriate tools should be promoted. Clearly assign and delegate tasks to those responsible. 2. Communication skills and working together with others There should be clear communication within the school. Plan and organize an appropriate teaching style. Should use modern communication tools Always create activities together for the knowledge of people within the school. 3. Thinking skills innovation and creativity should have the ability to create their own work in order to create

innovations that will affect the work in their duties 4. Life skills and careers There should be a curriculum that can be used in daily life. There should be activities to enhance life skills of personnel in educational institutions. to be used in teaching and learning for students

Keywords: Learning management, The 21st century

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่ายผู้วิจัย จึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ ท่าน ผศ.ดร.วิบูล ทาชา อาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาตรวจแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ พระมหาปฐมภูมิ ปณฺญาปิโป พระครูสุตรัตนานุกิจ ดร. และ ดร.ภคสุภรณ์ สวัสดิ์ศรี ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ทำให้งานวิจัยสำเร็จ และมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ พระครูประดิษฐ์บุญธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคุณวิทยา พระยุดศักดิ์ ยนต์สีโล ผู้จัดการโรงเรียนสารคุณวิทยา และพระมหาสมคิด วรญาณโณ ดร. ครูโรงเรียนสารคุณวิทยา ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานที่ได้ช่วยเหลือติดต่อประสานงานให้ตลอดมา รวมถึงบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่อำนวยความสะดวก และเสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นจริงทำให้งานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งอดีต และปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พระมหาบัณฑิต ปณฺญาวุฑโฒ (เข้ากุล)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 คำถามการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	11
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา.....	26
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.4 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.....	53
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	55
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	56
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	58
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	70
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	74
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	76
ภาคผนวก จ แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	78
ภาคผนวก ฉ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	87
ภาคผนวก ช คำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	92
ประวัติผู้วิจัย.....	95

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ผลการสังเคราะห์ตัวแปร องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	20
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.....	37
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู.....	43
4.2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของนักเรียน.....	44
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโดยรวมและรายด้าน.....	45
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยรวมและรายข้อ.....	46
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรวมและรายข้อ.....	47
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้อ.....	48
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมและรายข้อ.....	49
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	50
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยรวมและรายข้อ.....	50
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรวมและรายข้อ.....	51
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้อ.....	52
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมและรายข้อ.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	13
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ สังคมไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมายทั้งในด้าน การติดต่อสื่อสาร การจราจร ขนส่ง การแพทย์พยาบาล ร่วมทั้งการศึกษา ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อนให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้คนในสังคมต้องปรับตัวให้เข้าสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่เดียวกัน ผู้คนในสังคมก็ประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อรักษาเสถียรภาพของสังคม ผู้คนในสังคมจึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ทางสังคมอยู่เสมอ การพัฒนาสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สมาชิกของสังคมต้องมีส่วนร่วมกันเพื่อความมั่นคงของสังคมตนเอง การพัฒนาสังคมให้มีความมั่นคงต้องเริ่มจากการพัฒนาสมาชิกทางสังคม เพราะสมาชิกทางสังคมเป็นทรัพยากรอันสำคัญของสังคม ถ้าทรัพยากรบุคคลของสังคมมีคุณภาพ พวกเขาจะสามารถทำให้ส่วนประกอบอื่น ๆ ของสังคมมีคุณภาพ ระบบการศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีคุณภาพตามต้องการของสังคมได้ ดังนั้น ทุกสังคมจึงต้องมีระบบการศึกษาซึ่งเป็นหลักค้ำประกันว่าสังคมมีวิวัฒนาการที่เหมาะสมแน่นอน การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม ระบบการศึกษาที่มีดีมีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อความต้องการของสังคมได้ สำหรับสังคมไทยในปัจจุบันนี้ ได้กำหนดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579 เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูค่อนข้างน้อย และเพื่อตอบสนองนโยบายแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งการศึกษาก็เป็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน โดยพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต

สำหรับการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินงานโดยพระสงฆ์และบุคลากรของพุทธศาสนา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรได้เล่าเรียนวิชาพระพุทธานุศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคุมกำกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนมีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธานุศาสตร์ พ.ศ. 2548 จัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป ซึ่งคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาจึงนับเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธานุศาสตร์ภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ในการสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มุ่งเน้นสร้างศาสนิกชนและการสืบทอดพระพุทธศาสนาพร้อมกับเผยแพร่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา (การปฏิบัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ, 2557)

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจึงมีระบบประเมินและการประกันคุณภาพการเรียนการสอนภายในของโรงเรียนแต่ละแห่ง เหมือนกับสถานศึกษาอื่น ๆ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสร้างความมั่นใจบนพื้นฐานวิชาการและข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ นักเรียนต้องได้รับการบริการด้านการศึกษาเล่าเรียนอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ จากที่มีประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ว่าด้วยระบบประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2555 และตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในทศวรรษที่สอง ที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ของทุกระดับ ก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562, 2562) พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารโรงเรียนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง นับตั้งแต่ฝ่ายบริหาร ผู้ปฏิบัติ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของโรงเรียน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ และ สารสนเทศเพื่อการรายงาน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการการเรียนการสอนโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้นั้นจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเข้ากับยุคสมัยการเรียนการสอนในศตวรรษ ที่ 21 (ทิตนา แคมมณี, 2550)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพราะมีหน้าที่ให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุ อยู่ภายในกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แนวคิดด้านการจัดการการศึกษาจึงมีแนวคิดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นต้นมา โดยยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ศาสตร์ วิชาการให้มีความสามารถตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงมีการจัดการการเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน แต่เนื่องด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นสถานศึกษาที่บริหารงานโดยพระสงฆ์ พระสงฆ์ซึ่งมักจะถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนที่ความล้ำสมัย ไม่ทันต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามยุคสมัยเท่าที่ควร ดังตัวอย่างจากผลการศึกษาพบว่า สภาพการพัฒนาารูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ใน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่านั้น และยังคงค่าเฉลี่ยการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน นั้นแสดงให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นที่แพร่หลายแต่ยังขาดการนำมาใช้อย่างจริงจังเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยังมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนถึงปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในศตวรรษที่ 21

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ระดับใด

1.3.2 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีปัญหาอะไรบ้าง

1.3.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

1.4.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 24 รูป/คน ครูผู้สอน 113 รูป/คน นักเรียน 1,221 รูป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดย เทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา 19 รูป/คน ครูผู้สอน 86 รูป/คน นักเรียน 291 รูป

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะด้านการคิดนวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1) ผู้บริหาร และครูผู้สอน

- (1) สถานภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บรรพชิต และคฤหัสถ์
- (2) อายุ โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1. อายุต่ำกว่า 30 ปี 2. อายุ 31-40 ปี 3. อายุ 41-50 ปี 4. อายุ 51 ปี ขึ้นไป
- (3) ระดับการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
- (4) ประสบการณ์การทำงาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
 - กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี
 - กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปี-10 ปี
 - กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป
- (5) ตำแหน่งปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

2) นักเรียน

- (1) อายุ โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วง 1. อายุต่ำกว่า 15 ปี 2. อายุ 16 ปี-20 ปี 3. อายุ 21 ปี-ขึ้นไป
- (2) ระดับการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงชั้น 1. มัธยมศึกษาตอนต้น 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การเรียนรู้ที่มีความชัดเจนสามารถพิสูจน์ได้ เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนจึงสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังผู้เรียนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เสริมสร้างทักษะการดำเนินชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 แบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ 1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

1.5.2 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT หมายถึง ความสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย และใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และมีใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล

1.5.3 ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่าง

เหมาะสม สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน และมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.4 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ หมายถึง การระดมความคิด การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสมและมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.5 ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม และมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต และเตรียมวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนพระปริยัติธรรมในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
 - 2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมายและมีคุณค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้มิได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสัมฤทธิ์ผล

การจัดการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการบอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อการสอบเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือ วิธีการใดก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในทัศนะต่าง ๆ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมายและมีคุณค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้มิได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นการ

จัดการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสัมฤทธิ์ผล

การจัดการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการบอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อการสอบเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือ วิธีการใดก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในทัศนะต่าง ๆ ดังนี้

สมุน อมรวิวัฒน์ (2533) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

บุญชม ศรีสะอาด (2541) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้มีความหมาย 2 แนวทาง แนวทางที่หนึ่งคือ มองรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมหรือวิธีสอน ส่วนแนวที่สองมองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่กว้างกว่า โดยมองว่าเป็นโครงสร้างที่แสดงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอนที่นำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผล

ทีศนา แคมมณี (2550) ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง สภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎีหลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ และได้ให้ข้อสรุปว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้กับระบบการจัดการเรียนรู้มีความหมายเหมือนกันแต่นิยมใช้ต่างกันในแง่ของระบบย่อยและระบบใหญ่ ระบบการจัดการเรียนรู้นิยมใช้กับระบบใหญ่ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยส่วนรวม ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้นิยมใช้กับระบบที่น้อยกว่าเช่น รูปแบบการเรียนรู้แบบต่าง ๆ

ชนาธิป พรสกุล (2554) ที่ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้ไว้ว่าเป็น แบบแผนการดำเนินการสอนที่จัดเป็นระบบมีความสอดคล้องกับทฤษฎีหรือหลักการการเรียนรู้ ได้มีการพิสูจน์หรือทดสอบแล้วว่าประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้

Saylor, J.G. and J Galen (1981) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ ว่าหมายถึง แบบหรือแผนที่มีลักษณะแตกต่างกันที่ถูกกำหนดขึ้นตามจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการเน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ

Joyce and Weil (1986) และ Joyce and Showers (1992) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นแผนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนหรือสอนเสริมนอกชั่วโมงเรียน หรือเพื่อจัดสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือ ภาพยนตร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ ที่สอน ซึ่งในแต่ละแผนหรือรูปแบบจะมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ว่าครูต้องมีการเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างไร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการวัดผลประเมินผลอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้

Gunter, Esters, and Schwab (1995) ที่อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนพิมพ์หรือต้นแบบที่ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนหลักที่ทำให้เกิดผลตามที่ต้องการ การจัดการเรียนรู้ต้องเรียงตามลำดับขั้นตอนที่เสนอไว้และการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนจะตอบสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างที่แตกต่างกัน

Hough & Duncan (1970) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

จากการศึกษาความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนหรือรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบตามหลักปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เพื่อช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์บรรลุเป้าหมายที่กำหนดซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นจะต้องได้รับการยอมรับพิสูจน์หรือทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้อธิบายการจัดการเรียนรู้ นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้อบรมของครู และบทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้อธิบายการจัดการเรียนรู้อธิบายได้กล่าวไว้ ดังนี้

สปีปนนท์ เกตุทัต (2535) ให้ทัศนะว่าการศึกษาเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ชีวิต คือชีวิตทุกชีวิตประสงค์จะมีความสุขและลดความทุกข์ แต่ละชีวิตมีแต่ความสุขได้ชีวิตต้องเรียนรู้เพราะชีวิตควรเรียนรู้เรื่องความจริง คือ ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์เพื่อเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตนภายใต้ธรรมชาติแวดล้อมและพึ่งพาอาศัยกันในวิถีชีวิต เรียนรู้ที่จะลดความทุกข์เพื่อให้เกิดปัญญาและ

สามารถแสวงหาความพอดีระหว่างปัญญาและศรัทธา ชีวิตควรเรียนรู้เรื่องทางสังคมศาสตร์เพื่อเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ ชีวิตที่ดีเป็นชีวิตที่ต้องการเรียนรู้ นอกเหนือจากการมีสุขภาพดีและมี การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ตลอดชีวิตของชีวิตที่มีการเรียนรู้จะมีลักษณะขยายขอบเขตกว้างออกไปเรื่อย ๆ ชีวิตที่มีการเรียนรู้จึงเป็นชีวิตที่มุ่งสู่ความสุขและความสมบูรณ์ของชีวิตอย่างไรก็ตามชีวิตจะ เรียนรู้ได้อย่างเดียวไม่ได้จะต้องทำประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่นด้วยและจะต้องนำความรู้สู่การปฏิบัติ จึงต้องมีการทำงานและทำโดยชอบไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนผู้อื่นซึ่งก็หมายถึงการรู้จัก ดูแลบำรุงให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยดี มีการเล่นกีฬาและพักผ่อนหย่อนใจด้วย

การปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะกระแสโลกาภิวัตน์ได้นำทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีเข้ามากระบวนการเรียนการสอนจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดเป็น ความคิดชอบและเรียนรู้วิธีปรับตัวเองการปฏิรูประบบการเรียนรู้ว่าควรเริ่มตั้งแต่การวางรากฐาน พัฒนาการชีวิตทั้งในครอบครัวและชุมชน เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เข้มแข็งต่อไปจึงพัฒนา ความรู้และทักษะพื้นฐานโดยจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นนอกจากนั้นสถาบัน เอกชนและสถานศึกษาควรจะต้องมีการปรับระบบและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการก้าว ทันโลกและเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเวศ วะสี (2537) ให้ทัศนะว่าแนวคิดการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ความรู้ที่จำเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ เรียกว่า ปัญญา 4 หรือจตุรปัญญา ความรู้ธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบ ความรู้ทางสังคม ความรู้ทางศาสนาและความรู้เรื่องการจัดการ ซึ่งปัญญาที่เกิดจากความรู้ใดความรู้ หนึ่งไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้เกิดดุลยภาพในสังคม เราจำเป็นต้องมีปัญญาอย่างบูรณาการ การศึกษาและการวิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงปัญญาทุกด้าน มิใช่ให้เรียนรู้เป็นส่วน ๆ เพราะความรู้แบบ แยกส่วนจะนำไปสู่การกระทำแบบแยกส่วนทำให้เกิดการเสียดุลยภาพและเกิดวิกฤติการณ์ขึ้น การศึกษาเรียนรู้จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบเชื่อมโยง เนื่องจากในโลกแห่งความเป็นจริงนั้นเป็น โลกแห่งการเชื่อมโยงเป็นองค์รวมการจัดการเรียนรู้ควรจะไปให้ถึง 4 ระดับ คือ

1. ระดับที่เกิดความรู้ หมายถึง การรู้ความจริง การที่บุคคลจะทำอะไรให้สำเร็จได้ บุคคลนั้นต้องรู้และใช้ความจริง ความรู้ต้องเป็นความจริง เพราะการใช้ความจริงทำให้ทำได้ถูกต้อง การให้ผู้เรียนสัมผัสความจริงเท่ากับเป็นการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ระดับเบื้องต้น
2. ระดับที่เกิดปัญญา เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถบูรณาการหรือเชื่อมโยงความรู้ ใน 4 ด้านดังกล่าวขึ้นต้นและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต
3. ระดับที่เกิดสติปัญญา คือ เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ และเข้าใจตัวเองว่าสัมพันธ์กับสรรพสิ่งอย่างไร

รวมทั้งกล่าวอีกว่า จริยธรรมจะเกิดแก่บุคคลต่อเมื่อบุคคลนั้นได้บรรลุการเรียนรู้ทั้ง 4 ระดับ ดังกล่าว จึงควรมีการปฏิรูปการเรียนรู้ให้มาเน้นการสัมผัสความจริงการคิดและการจัดการให้ มากขึ้นทุกระดับและแสดงทัศนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของไทยในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่อนุบาลถึงมหาวิทยาลัยว่าเป็นการศึกษาที่สร้างความอ่อนแอทางสติปัญญาและทลายศักยภาพ ในการเรียนรู้ เนื่องจากเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียนและท่องจำจากตำราเป็นใหญ่ผู้เรียนขาด ประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัวขาดการคิดวิจารณ์ญาณขาดการนา ประสบการณ์และข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เป็นปัญญาที่สูงขึ้นการเรียนรู้วิธีนี้จริยธรรมจึงไม่เกิดเพราะ

จริยธรรมเกิดจากความเข้าใจโลกและเข้าใจตัวเองอย่างลึกซึ้งและเสนอว่าการศึกษที่ดีควรจะสร้างคนให้ฉลาด เป็นคนดีและมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ควรเน้นที่การช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเสนอวิธีการเรียนรู้ที่ปรับมาจากแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับปัญญา 3 ได้แก่ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญาและภาวนามยปัญญา

1. การศึกษาจากการสัมผัสความจริง ได้แก่ ความจริงทางธรรมชาติ ความจริงทางสังคมวัฒนธรรม ความจริงโดยการทงานและกิจกรรม ความจริงที่เป็นสุนทรีย์และความจริงทางข้อมูลข่าวสาร

2. การศึกษาจากความคิด การคิดเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์และต่อเนื่องจากการศึกษาโดยสัมผัสความจริง

3. การศึกษาจากการเจริญสติ การเจริญสติเป็นวิธีการทางปัญญาที่จะช่วยให้การสัมผัสความจริงและการคิดมีความตรงและความชัดเจนมากขึ้น ทำให้เอาปัญญามาใช้ได้ทันช่วยป้องกันความผิดพลาดและสกัดกั้นความไม่ตั้งงามไม่ให้เข้ามาสู่ตัวทั้งยังเป็นเครื่องรักษาสุขภาพได้อย่างดีอีกด้วย

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 3 ยุค คือยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคความรู้ มีความแตกต่างกันมากหากเราต้องการให้สังคมไทยดำรงศักดิ์ศรีและคนไทยสามารถอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุขการศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมายในสู่ “ยุคความรู้” จุดทำทหายในการจัดการศึกษาควรไปในทิศทางทางของความสุขในการทำงานอย่าง มีเป้าหมายเพื่อชีวิตที่ดีเลิศศิษย์ในยุคความรู้กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” ด้วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กครูต้องตอบได้ว่าศิษย์ได้เรียนอะไรและเพื่อให้ศิษย์ได้การประสบผลสำเร็จได้นั้นครูต้องทำอะไรไม่ทำอะไรครูจึงมีความมากขึ้นไม่ทำหน้าที่ครูผิดพลาดคือทำให้ศิษย์เรียนไม่สนุกหรือ เรียนแบบขาดทักษะสำคัญ

สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร (2555) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงวิธีคิดให้สอดคล้องและสมดุลกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงมากขึ้นแต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่จะต้องอยู่คู่กันต้องเกื้อกูลกันจะแยกออกจากกันไม่ได้เมื่อมีการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่มีคำที่สำคัญที่น่าสนใจคือคำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้วหมายความว่าเปลี่ยนวิธีการศึกษาด้วยการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายจาก “ความรู้ (Knowledge)” ไปสู่ “ทักษะ (Skill or Practices)” คำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้น ถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้วนั้นจะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความเสียใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator”

วรางคณา ทองนพคุณ (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติ ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกคน ทุกแวดวงสถานที่ความสำเร็จในการพัฒนามนุษย์ สังคม ในแง่ของการดำเนินชีวิต ปฏิบัติหน้าที่ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้น มีผลมาจากการที่มนุษย์มีการสะสมการเรียนรู้ที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพชนจนถึงอนุชนรุ่นปัจจุบัน การเรียนรู้จึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสิทธิผลอันเหมาะสม

แก่ตน ซึ่งแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ การจัดการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เราทุกคน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมทั่วโลก การดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างพึงประสงค์จึงต้องอาศัยความรู้ใหม่ที่ก่อให้เกิดทักษะแบบใหม่อันสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นความรู้ที่แตกต่างจากจากเดิม การจัดการเรียนรู้ จึงเป็นงานอันสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในยุคศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้จึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้สมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานภายใต้เงื่อนไขของสังคมในศตวรรษที่ 21 ฉะนั้นจึงมีนักวิชาการด้านการศึกษาดังกล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ (วิจารณ์, 2555; สมเกียรติ, 2556; วรพจนและอชิป, 2556; วราจกณา, 2556)

2.2.2 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีแนวการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO

การจัดการเรียนรู้ตาม MACRO model แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวทางดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้เรียนในการกำหนด หรือตั้งประเด็นความรู้ หรือหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามแผนที่ยึดโยงกับหลักสูตรเป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้บทเรียน ผู้สอนสามารถเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการนำเข้าสู่บทเรียนและการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนตั้งประเด็นที่ต้องการรู้ การกระตุ้นความสนใจด้วยเกม เพลง ภาพ การอ่าน/ฟังข่าวจากหนังสือพิมพ์การยกตัวอย่างประโยค คำพังเพย บทกวี ฯลฯ จุดที่สำคัญในขั้นตอนนี้คือการตั้งประเด็นอภิปราย การใช้คำถามสร้างพลังความคิดการกำหนด หรือการตั้งประเด็นความรู้หรือหัวข้อเกี่ยวกับการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ต่อไปและให้ผู้เรียนได้เล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้หรือเกิดแรงบันดาลใจ

2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ในการสอนครั้งแรก ครูควรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวทางการ สืบค้นความรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่ต้องการ 2) ศาสตร์ สาขา แขนงความรู้และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง 3) การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ ความคิด ความคิดเห็น การให้เหตุผล โต้แย้ง และสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูผู้สอนควรมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นกระบวนการคิดซึ่งเป็นหัวใจของขั้นตอนนี้การเรียนรู้ ผู้เรียนจะศึกษา ค้นคว้าตามประเด็นความรู้ หรือหัวข้อที่ตกลงกัน ผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้วิธีการ ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายและสาธิตที่เป็นผล จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นความคิดใหม่ หรือความรู้ใหม่ โดยใช้วิธีการ เขียนด้วย

แผนผังความคิดเขียนโครงการ/โครงการ เขียนบรรยาย/เขียนรายงาน จัดบันทึก วาดภาพ แต่งคำ ประพันธ์ โดยสรุปเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ฯลฯ ในขั้นตอนนี้ผู้สอนสามารถประเมินความรู้ และความคิดใหม่ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการ อภิปราย ตรวจสอบผลงาน สอบถามความคิดของกลุ่ม ทดสอบความรู้ ฯลฯ

4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดง ผลงาน การสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบ ความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์แต่หากต้องมี การปฏิบัติตามความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็น ขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ในขั้นนี้ ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การนำ ความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความ ชำนาญ ความ เข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ เป็นการให้โอกาส ให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตามครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะศตวรรษที่ 21 ก่อนจึงจะสามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ เพราะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างจากเดิม ซึ่งต้องอาศัยการบูรณา การศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน รวมถึงการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนกับชีวิตจริง

กรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า กรอบแนวคิด “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” มีจุดเริ่มต้นมา จาก ภาควิชาเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสมาชิกที่ประกอบด้วย องค์กร วิชาซีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลเพราะ เล็งเห็นความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้จริงมากกว่าทักษะที่เน้นในโรงเรียน จึงมีการประชุมร่วมกันของนักวิชาการหลากหลายสาขา โดยรัฐบาลต้องการพัฒนาคุณภาพประชากร ของประเทศ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศกับนานาชาติและต้องการให้ประชากรนั้นมี คุณภาพ และศักยภาพในสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงเป็น ที่มาของความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (รูปที่ 1) ที่มุ่งเน้นแนวคิด 2 ประการหลักคือ ความรู้ในวิชาแกน เนื้อหาประเด็นที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 และ ทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 2.1 กรอบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ที่มา: ภาคเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (P21)

ความรู้ในวิชาแกน เนื้อหาประเด็นที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 และ ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 วรพจน์วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. 2554 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ในวิชาแกนและเนื้อหาประเด็นที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ในวิชาแกน ได้แก่ ภาษาแม่และภาษาโลก คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและการปกครอง เนื้อหาประเด็นที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและมีความสำคัญในที่ทำงานและชุมชน ได้แก่

- ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)
- ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy)
- ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy)
- ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)
- ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

2.1 ทักษะชีวิตและการทำงาน (Life and Career Skills) ในการดำรงชีวิตและในการทำงานนั้นไม่เพียงต้องการ คนที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาความรู้หรือทักษะการคิดเท่านั้น หากแต่ยังต้องการผู้ที่สามารถทำงานในบริบทที่มีความซับซ้อนมากขึ้นอีกด้วยทักษะที่จำเป็น ได้แก่

- ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability)
- ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง (Initiative and Self Direction)
- ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills)
- การเพิ่มผลผลิตและความรับผิดชอบ (Productivity and Accountability)
- ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility)

2.2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) ซึ่งในศตวรรษที่ 21 นี้ นับได้ว่ามีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีทักษะดังต่อไปนี้คือ

- การรู้เท่าทันสารสนเทศ (Information Literacy)
- การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)
- การรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT (Information, Communications & Technology))

2.3 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ซึ่งครอบคลุมไปถึง การคิดแบบสร้างสรรค์การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น และการนำความคิด นั้นไปใช้อย่างสร้างสรรค์

- การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) หมายความว่ารวมถึงการ คิดอย่างมีเหตุผล การคิดเชิงระบบ การคิดตัดสินใจและการ คิดแก้ปัญหา
- การสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration) ซึ่งเน้นการ สื่อสารโดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ชัดเจน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ได้แก่ มาตรฐาน และการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครูสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการ เรียนในศตวรรษที่ 21 ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของลักษณะการเรียนรู้ของเด็กยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าวทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียม ความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต

สรุปจากแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นว่า กระบวนการ เรียนรู้มีวิวัฒนาการอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และเพื่อประสิทธิผลให้กับ การเรียนรู้โดยการมุ่งเน้นประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ให้มากขึ้น จากหลายปัจจัยของกระบวนการ เรียนรู้ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี เพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศยังมีส่วนในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย การเรียนรู้จึงต้องมีการ บูรณาการเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อครูและนักเรียนไป พร้อม ๆ กัน เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการ ดำรงชีพ ในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมที่เปลี่ยนไปอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตและทำงานในระบบสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งมีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมผืนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งไม่เหมือนการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 20 หรือ 19

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า วรรณกรรมด้านการศึกษาพร้อมสมัยขึ้นไปในทิศทางเดียวกันว่า ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวร กล่าวคือ มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะ 4C คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไปในโลกยุคดิจิทัลรวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็นสิ่งที่ต้องมีมากกว่าน่าจะ มีขณะที่บางทักษะถือเป็นทักษะชุดใหม่ที่จำเป็นในบริบทของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies : ICT) ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกคน ทุกแวดวง สถานที่ ความสำเร็จในการพัฒนามนุษย์ สังคม ในแง่ของการดำเนินชีวิต ปฏิบัติหน้าที่ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้น มีผลมาจากการที่มนุษย์มีการสะสมการเรียนรู้ที่สืบทอดกันมา ตั้งบรรพชนจนถึงอนุชนรุ่นปัจจุบัน การเรียนรู้จึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และประสิทธิภาพอันเหมาะสมแก่ตน ซึ่งแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ การจัดการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เราทุกคน การเมืองสังคม และวัฒนธรรมอย่างรอบค่านซึ่งสามารถสรุปว่าเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญ โดยสรุปไว้ว่า การจัดการรู้ในศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงานแก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต ซึ่งมีเหตุผลอยู่สามประการด้วยกันคือ ประการแรก ทักษะเหล่านี้ไม่ได้ถูกบรรจุในหลักสูตรหรือถูกประเมินเลขบางคนอาจจะเกิดทักษะนี้โดยบังเอิญจากชีวิตประจำวันหรือประสบการณ์ในการทำงาน ประการที่สอง ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อนักเรียนทุกคน องค์กรมีการปรับโครงสร้างการบริหารให้เป็นแนวราบเพิ่มการใช้เทคโนโลยี สร้างระบบงานที่ยืดหยุ่นและกระจายความรับผิดชอบให้พนักงานระดับปฏิบัติการมากขึ้น ประการที่สาม สำหรับผู้ที่เริ่มทำงานใหม่ ๆ ก็ถูกคาดหวังว่าจะสามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อธิบายทักษะ

หลายอย่างที่เป็นของใหม่ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

วราจคณา ทองนพคุณ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่าเครือข่าย P21

นันทวัน จันทร์กลิน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่าการกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจึงจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่าง ๆ และบูรณาการการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง

สรุปได้ว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อครูและนักเรียนในทุกช่วงวัย ครูเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี แวดวงการศึกษาทุกระดับมนุษย์ทุกคนในช่วงศตวรรษที่ 21 ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 8C ได้แก่ 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น) และ 8C คือ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) Compassion (ทักษะด้านคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย) ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด องค์ความรู้เหล่านี้ในภาครัฐและองค์กรเอกชน โดยการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงเพิ่มมากขึ้นและต้องพัฒนาหาความรู้ฝึกปฏิบัติในการเพิ่มเติมบูรณาการสารต่าง ๆ ที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบเศรษฐกิจ สังคม การพึ่งพาอาศัยในตนเองที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

2.2.4 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ในการวิจัยครั้งนี้ จุดมุ่งหมายสำคัญในการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดองค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากทัศนะของนักการศึกษาและนักวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ

เพื่อการสังเคราะห์แล้วกำหนดเป็นองค์ประกอบที่จะใช้ในการวิจัยเพื่อจะนำไปสู่การศึกษ
องค์ประกอบและกำหนดนิยามขององค์ประกอบเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไปดังนี้

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2550) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จำเป็น 8 ประการ มีดังนี้

1) ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) หมายถึง
ความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตน รู้จัก
วิธีการในการไปถึงเป้าหมายนั้น ๆ อย่างยืดหยุ่น ตลอดจนการมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเอง โดยที่ไม่
ต้องให้มีผู้ใดมาบังคับรวมทั้งการมีความเป็นผู้ใหญ่ภายในตนเอง

2) ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาหรือได้รับ
การฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีระบบ ส่งผลให้สามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพการฝึกฝนทักษะด้าน
การคิดนั้นประกอบไปด้วยการคิดในหลายลักษณะ แต่ที่สำคัญมากสำหรับผู้เรียนยุค Gen
Net/Tweenies ได้แก่ การพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learners) การคิด
วิเคราะห์ (Analytical Thinkers) การคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) รวมทั้งทักษะในการคิด
แก้ปัญหา (Problem Solvers)

3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators)
หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีทักษะของการเป็น
ผู้นำรวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดี สามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การมอบหมายงาน
การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ เป้าหมายร่วมกันให้กับผู้ร่วมงานอื่น ๆ ได้

4) ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการ
เป็นนักสำรวจที่ดีชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตน โดยสังเกตเปรียบเทียบ
ความเหมือนความแตกต่าง รวมทั้งสืบค้นเพื่อการศึกษาค้นคว้า ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศที่มีอยู่อย่าง
มหาศาลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทักษะสำหรับการสืบเสาะค้นหานี้ครอบคลุมการที่ผู้เรียนจะต้อง
มีทักษะในการเลือกสรร/คัดกรองสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้
อย่างเที่ยงตรง รวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ความกระตือรือร้น (Active Learners) หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนใน
ลักษณะเชิงรุกกล่าวคือไม่เป็นเพียงผู้ฟัง (นั่ง ๆ) ที่ดีในชั้นเรียนหรือในการเรียนออนไลน์ผู้เรียนเชิงรุก
หมายถึงการที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดีของผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับในการ
เรียนจากผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้เรียนควรให้ความสนใจในการเรียนรู้ (Attentive) ศึกษาเนื้อหา รู้จักถาม/
ตอบคำถามในบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่มีความหมายให้ดียิ่งขึ้น

6) ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills) ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะถึงการที่ผู้เรียนมีทักษะ
พื้นฐานในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ หรือโปรแกรมสำนักงานเท่านั้น หากหมาย
รวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถดูแลรักษาเครื่องมือและ/หรือระบบต่าง ๆ ได้ในระดับพื้นฐาน นอกจากนี้
ยังหมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารโทรคมนาคมในการ
เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการสืบค้น (Search
Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/หรือ ทักษะในการเลือกใช้อุปกรณ์
ที่เหมาะสม เป็นต้น

7) ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่หรือภาษาหลักของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ภาษาสากลสำหรับสังคมไทยที่ถือได้ว่าสำคัญมากที่สุด คือภาษาอังกฤษ เพราะถือเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดในโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้ในยุคสมัยหน้านั้น ควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษ

8) ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก (World Awareness) หมายถึง การปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใส่ใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการเชื่อมต่อกันบนโลกสามารถเกิดขึ้นได้ภายในพริบตา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนับวันจะน้อยลงทุกทีการที่พลเมืองในสังคมใดสามารถจะคงไว้ในวัฒนธรรมที่ดีของตนเองไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเปิดรับวัฒนธรรมและความเป็นไปในทางที่ดีของโลกภายนอกได้ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความได้เปรียบเหนือสังคมที่ไม่รู้จักเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง และคอยที่จะรับเอาวัฒนธรรมของคนอื่น ๆ เข้ามาเพียงทางเดียว

วิจารณ์ พานิช (2556) ทักษะเพื่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ (Learning how to Learn) หรือทักษะในการเรียนรู้ (Learning Skills) ทักษะในการสร้างการเปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้น (นวัตกรรม) ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) คือ การคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญ (Expert Thinking) 2) การสื่อสาร และความร่วมมือ (Collaboration) คือ การสื่อสารอย่างซับซ้อน (Complex Communicating) 3) ความริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) และนวัตกรรม (Innovation) คือ การประยุกต์ใช้จินตนาการและการประดิษฐ์ ซึ่งต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สมหมาย อ่ำดอนกลอย (2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ ดังนี้ 1. มีความรอบรู้ด้านเนื้อหา 2. มีทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ ทักษะการเรียนรู้บริบทและสิ่งแวดล้อม ทักษะการรอบรู้ด้านสื่อและข้อมูลข่าวสาร 3. มีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร 4. มีทักษะชีวิต เช่น การเป็นผู้นำ การกำกับและชี้นำตนเอง การรับผิดชอบต่อสังคม

น้ำทิพย์ องอาจวานิช (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 3) การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaboration) 4) ความรู้พื้นฐานทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Literacy) 5) ความรู้พื้นฐานด้านการใช้สื่อ (Media Literacy) 6) ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Literacy) 7) การวางแผนและตัดสินใจอนาคตให้ตัวเอง (Self-direction) 8) การตระหนักรู้ในความเป็นพลเมืองของโลก (World Civic Literacy)

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ (2018) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะทางด้านเทคโนโลยี (Computing and ICT Literacy) 2) ความสนใจใคร่รู้และจินตนาการ (Curiosity and Imagination) 3) การคิดวิจาร์ณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 4) การคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม (Creating and Innovation) 5) การสื่อสารและร่วมมือกัน (Communication and Collaboration) 6) การคิดในเชิงธุรกิจ และทักษะประกอบการ (Corporate and Entrepreneurial Spirit) 7) ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและการสนใจต่อโลก (Cross-cultural and Global Awareness)

เพชร บุดสีทา (2560) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะจำเป็น 8 ประการสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies 1) ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) 2) ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills) 3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators) 4) ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers) 5) ความกระตือรือร้น (Active Learners) 6) ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills) 7) ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) 8) ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก (World Awareness)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ดังนี้ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ชูศักดิ์ เอกเพชร (2563) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา 2) ทักษะการทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายและการนำผู้อื่น 3) ทักษะความคิดคล่องแคล่ว และสามารถปรับตัว 4) ทักษะการริเริ่ม และการเป็นผู้ประกอบการ กล้าคิดกล้าทำ 5) ทักษะการสื่อสารโดยการพูดและการเขียนที่มีประสิทธิภาพ 6) ทักษะการเข้าถึงและการวิเคราะห์สารสนเทศ 7) ทักษะความเป็นผู้เอื้อยากรู้อยากเห็นและมีจินตนาการ

March (2012) ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล และทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Joyce and Weil (2000) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ 4 องค์ประกอบเช่นกัน ได้แก่ 1) ทักษะพื้นฐาน 2) ทักษะการเข้าถึงและการวิเคราะห์สารสนเทศ 3) ทักษะการริเริ่ม และการเป็นผู้ประกอบการ กล้าคิดกล้าทำ และ 4) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ เป็นทักษะเรียนรู้ที่จะค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ได้ตลอด สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ปรับตัว ยืดหยุ่น มีความเข้มแข็ง มีความคิด

สร้างสรรค์ และความคิดในระดับสูงใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ มีความรู้ทั้งเชิงลึกใน วิชาซีของ ตนและกว้างขวางในสาขาซีพ เคารพในความต่างของวัฒนธรรม เอาใจใส่ตนเอง ผู้อื่น สังคม สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์ตัวแปร องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	ถนอมพร เลาทจรัสแสง (2550)	วิจารณ์ พานิช (2556)	สมหมาย อ่ำดอนกลอย (2556)	สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557)	น้ำทิพย์ งามอาภาภิข (2559)	ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคณะ (2018)	เพชรรา บุตสีทา (2560)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560)	ชูศักดิ์ เอกเพชร (2563)	Joyce and Weil (2000)	March (2012)	ความถี่
1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			9
2. ทักษะในการสื่อสาร และการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			8
3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์	✓	✓	✓		✓	✓		✓			✓	7
4. ทักษะชีวิตและอาชีพ			✓		✓			✓	✓	✓	✓	6
5. ความรู้พื้นฐานทางด้านข้อมูล ข่าวสาร	✓				✓							3
6. ทักษะด้านการเรียนรู้							✓	✓				3
7. ทักษะการเขียน อ่าน ฟัง และ การคำนวณ		✓					✓					3
8. ทักษะในการสืบเสาะค้นหา	✓					✓						2
9. ความกระตือรือร้น	✓					✓						2
10. ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล	✓											1

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของ นักวิชาการเหล่านี้คือ ถนอมพร เลาทจรัสแสง (2550), วิจารณ์ พานิช (2556), สมหมาย อ่ำดอนกลอย (2556), สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557), น้ำทิพย์ งามอาภาภิข (2559), ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และคณะ (2018), เพชรรา บุตสีทา (2560), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560), ชูศักดิ์ เอกเพชร (2563), Joyce and Weil (2000), March (2012) ผู้วิจัยสามารถสรุป องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป ได้องค์ประกอบจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2. ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

จากองค์ประกอบหลักข้างต้นสามารถนำมาสร้างเป็นตัวแปรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT

การใช้ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ในการเรียนรู้มีที่ ISTE (International Society for Technology in Education) แม้ว่าเด็กในชุดนี้ เก่งกว่าครูและพ่อแม่ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแต่เด็กยังต้องการคำแนะนำจากครูและพ่อแม่ในการใช้เครื่องมือนี้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้เสนอทักษะด้าน ICT ไว้ดังต่อไปนี้

Partnership for 21st Century Skills (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556) ได้เสนอทักษะด้านเทคโนโลยี ได้ว่าความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย การจัดการการประเมินและการสื่อสารสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือการสื่อสาร เครือข่ายและสื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงจัดการบูรณาการ ประเมินและสร้างสารสนเทศในเศรษฐกิจความรู้ได้อย่างเหมาะสมและประสพผลสำเร็จใช้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นเชิงจริยธรรมหรือเชิงกฎหมายในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อนุชา โสมาบุตร (2556) ได้เสนอทักษะด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1) ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการวิจัย การจัดการองค์กร การประเมินและการสื่อสารทางสารสนเทศ

2) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (คอมพิวเตอร์, PDAs, Media Players etc.) ในการสื่อสารและการสร้างเครือข่าย รวมทั้งการเข้าถึงสื่อทางสังคม (Social Media) ได้อย่างเหมาะสม

3) มีความรู้พื้นฐานในการประยุกต์ใช้ ICT ได้ตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีข้อมูลหลากหลายรอบด้าน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ได้เสนอทักษะด้านเทคโนโลยี ได้ว่าความรู้พื้นฐานไอซีที คือความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการเรียนรู้วิชาแก่นักเรียนต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะ และจะได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ไขปัญหา การใช้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การผลิตนวัตกรรม และการร่วมมือทำงาน

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. (2558) ได้เสนอทักษะด้านเทคโนโลยี ได้ว่า ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมายผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลายโดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ และความรู้ด้านเทคโนโลยีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนำไปใช้จัดการกระบวนการเรียนรู้และช่วยการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นการดำเนินการให้มีระบบสื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีเข้าไปช่วยจัดการประสิทธิภาพทุกกระบวนการเรียนรู้ ครูควรมีทักษะดังต่อไปนี้

1) เลือกใช้เทคโนโลยีในการประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้

2) ใช้สื่อและเทคโนโลยีช่วยในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้จัดทำใบความรู้ เอกสารมอบหมายการทำงานการส่งงานในรูปแบบกลุ่มเมล์ หรือรูปแบบอื่น

3) ใช้เทคโนโลยีในการประชุมเครือข่ายทางไกล ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก้ปัญหาและพัฒนาางานของคณะครู

4) ใช้เทคโนโลยีในการจัดทำเครื่องมือการวัดและประเมินผลจัดทำคลังข้อสอบ จัดชุดข้อสอบ จัดการสอบ และจัดเก็บข้อมูลและประมวลผล แสดงผลตามระเบียบการวัดประเมินผล

5) ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าและพฤติกรรมผู้เรียน

6) ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการนิเทศให้ความช่วยเหลือ และกำกับติดตามโรงเรียน

สรุปได้ว่าทักษะพื้นฐานด้าน ICT หมายถึง หมายถึง ความสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย และใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และมีใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล

2. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ในโลกยุคเทคโนโลยีสารสนเทศหรือยุค ICT ทักษะการสื่อสารมีความสำคัญ ซึ่งความสามารถในการสื่อสารจะส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของทักษะการสื่อสารและการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

สุนันท์ สังข์อ่อง (2555) ได้เสนอทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration) ประกอบด้วย

1) การสื่อสาร (Communication) สื่อสารอย่างชัดเจน (Communicate Clarity) แยกแยะแนวคิดอย่างมีเหตุผลโดยใช้การสนทนา การเขียนและทักษะการ สื่อสารต่าง ๆ ในหลายรูปแบบและในหลายบริบท ฟังอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเข้าใจความหมาย ความรู้ค่านิยม ทศนคติ และจุดมุ่งหมายใช้การสื่อสารหลาย ๆ วิธี ที่จะสนองต่อจุดประสงค์ ใช้สื่อและเทคโนโลยีและสามารถประเมินผลกระทบสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในหลากหลายบรรยากาศ

2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborate with Others) หมายถึง แสดงออกถึงความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับในทีมที่ทำงานด้วยความยืดหยุ่นและเต็มใจที่จะทุ่มเทมุ่งมั่นในการทำให้สำเร็จเพื่อไปสู่เป้าหมายของงาน มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและเห็นคุณค่าของความคิดที่มาจากสมาชิกในกลุ่ม

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ได้เสนอทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration) ประกอบด้วย

1) การสื่อสารที่ชัดเจนเป็นการนำเสนอความนึกคิดและความคิดอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และการกระทำอย่างหลากหลายรูปแบบและบริบท ฟังอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตีความหมายทั้งในความรู้ค่านิยม ทศนคติ และความสนใจ ใช้การสื่อสารเพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เช่นการแจ้งข่าว การสอน การจูงใจ และเชื้อเชิญ เป็นต้น นำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผลอย่างรู้ความมีประสิทธิภาพและผลกระทบ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลายสถานการณ์แวดล้อมรวมทั้งการใช้ภาษาไทยและหลายภาษาด้วย

2) ความร่วมมือ แสดงถึงความสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างเคารพซึ่งกันและกันกับคนอื่น ๆ หรือกลุ่มอื่นที่หลากหลาย แสดงออกถึงความยืดหยุ่นและความเต็มใจที่จะ

ช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันกับการทำงานแบบมีส่วนร่วมและให้คุณค่ากับแต่ละคนที่เป็นส่วนหนึ่งของทีม

อนุชา ไสมาบุตร (2556) ได้เสนอทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration) ประกอบด้วย

1) การสื่อสารได้ชัดเจนมีประสิทธิภาพ โดยสร้างความถูกต้องชัดเจนในการสื่อความหมาย ทั้งการพูด การเขียน หรือการใช้ทักษะอื่น ๆ ในทางอวัจนภาษา ในรูปแบบต่าง ๆ มีประสิทธิภาพทางการรับฟังที่สามารถสร้างทักษะสำหรับการถอดรหัสความหมาย การสรุปเป็นความรู้ สร้างคุณค่าทัศนคติ และเกิดความสนใจใฝ่รู้ใช้การสื่อสารในการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะทั้งการ รายงาน การสอน การสร้างแรงจูงใจ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายและรู้วิธีการใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างกัน

2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีความสามารถในการเป็นผู้นำในการทำงานและเกิดการยอมรับในทีมงาน มีกิจกรรมการทำงานที่สร้างความรับผิดชอบและก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลตามที่มุ่งหวัง สร้างการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจงาน และแต่ละคนมองเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นหมู่คณะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2557) ได้เสนอทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and Collaboration) ประกอบด้วย

1) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อสารถ่ายทอดความคิดได้อย่างชัดเจนทั้งการพูด การเขียนและทักษะการสื่อสารทางอวัจนภาษา หลากหลายรูปแบบ ใช้การสื่อสารเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ทั้งการให้ข้อมูล การสอน การกระตุ้นหรือการ โน้มน้าว สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลาย ได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งสามารถประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการ ใช้สื่อเหล่านั้น และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน รวมทั้งการสื่อสารได้หลายภาษา

2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการยอมรับในทีมงานที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นและประนีประนอมเพื่อให้เกิดประโยชน์และบรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันและเห็นคุณค่าของ ผู้ร่วมงานในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน

สรุปได้ว่า ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน และมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ มีส่วนสนับสนุนในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการค้นคว้าหาทางเลือกต่าง ๆ นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ยังช่วยให้นักบุคคลสามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่าง

เหมาะสม (World Health Organization, 1994) ทั้งนี้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมไว้ อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

สุนันท์ สังข์อ่อง (2555) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) กระบวนการความคิดได้มาจากหลาย ๆ วิธีการ เช่น การระดมสมอง สร้างสิ่งใหม่ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีคุณค่า แนวคิดสร้างขึ้นจากการทบทวน ข้อถกเถียง วิเคราะห์และประเมินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่น ๆ (Work Creativity with Others) สร้างและสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ ให้ผู้อื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพ ใจกว้างและยอมรับแนวทางใหม่ ที่นำมาใช้ และให้ความร่วมมือกับกลุ่ม แสดงออกโดยปฏิบัติอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และเข้าใจข้อจำกัดที่เป็นจริง การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ ร่วมกัน

3) การนำนวัตกรรมไปใช้ (Implement Innovations) การประยุกต์นำความคิดริเริ่มไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานทำให้ผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม

สุภาพร ศรศิลป์ (2555) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย ทักษะที่ใช้ความหลากหลายของเทคนิคการใช้ความคิด การระดมความคิด การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ที่คุ้มค่า วิเคราะห์และประเมินผลความคิดของตนเองเพื่อปรับปรุงและเพิ่มความสร้างสรรค์ของตนอยู่ตลอดเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ ๆ ร่วมกัน เปิดกว้างและตอบสนองมุมมองใหม่ ๆ มีการเสนอแนะ ในการทำงาน ร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงานและเข้าใจข้อจำกัดในโลกยุคปัจจุบัน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1) คิดอย่างสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคนิคการสร้างสรรค์ที่หลากหลายสร้างความคิดที่ทั้งเป็นความคิดเสริมจากเดิม และความคิดก้าวหน้าใหม่ ๆ รอบคอบถ่วงรอบ วิเคราะห์และประเมินความคิดตนเองเพื่อปรับปรุงและให้เกิดพลังอย่างเต็มที่

2) ทำงานอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่น คือการพัฒนา ปฏิบัติ และสื่อสารความคิดใหม่สู่คนอื่น เปิดกว้างและตอบสนองต่อทัศนะใหม่ ๆ ที่หลากหลาย นำมาใช้ประโยชน์และมีผลสะท้อนต่อการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความเป็นต้นตอหรือเป็นแหล่งประดิษฐ์ในการทำงาน และเข้าใจข้อจำกัดของโลกที่เป็นจริงในการนำเอาความคิดใหม่มาใช้ การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารความคิดใหม่ ๆ ร่วมกัน ต้องกระทำซ้ำ ๆ อีกหลายครั้งและยังพบข้อผิดพลาดอีกบ่อยครั้ง

3) นำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ คือการนำเอาความคิดที่สร้างสรรค์ไปปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม มีผลที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งที่จะเกิดจากนวัตกรรมนั้น

Partnership for 21st Century Skills (2011) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1) ใช้เทคนิคการสร้างความคิดที่หลากหลาย เช่น การระดมสมอง

2) สร้างมุมมองใหม่และคุณค่า ทั้งที่เป็นการปรับปรุงเล็กน้อยจากของเดิมหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสิ้นเชิง

3) ทำความเข้าใจ ปรับปรุง วิเคราะห์ และประเมินแนวคิดของตนเพื่อพัฒนา นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2557) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ประกอบด้วย

1) ความคิดสร้างสรรค์ (Think Creativity) รู้จักการใช้เทคนิคการสร้างความคิดที่หลากหลายสร้างแนวคิดใหม่และมีคุณค่า และสามารถอธิบาย ชัดเจน วิเคราะห์และประเมิน แนวคิดของคนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสร้างสรรค์ให้มากขึ้น

2) การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น (Work Creativity with Others) สามารถพัฒนานำไปปฏิบัติและสื่อสาร ความคิดใหม่ ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดใจกว้างและยอมรับมองหรือโลกทัศน์ใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย ให้ความเห็นต่อกลุ่มในการทำงานความเป็นผู้นำในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและเข้าใจสภาพการณ์ ที่อาจเป็นข้อก้ำจัดในการรับความคิดใหม่ ๆ และสามารถนำความผิดพลาดให้เป็นโอกาสในการเรียนรู้ เข้าใจว่าการสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา เป็นกระบวนการที่มีวัฏจักร ของความสำเร็จและความผิดพลาดการนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ สามารถพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง การระดมความคิด การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสมและมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

การเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการทำงานสำหรับเยาวชนคนรุ่นใหม่ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ครูต้องได้รับพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตในด้านทักษะชีวิตที่ดี ทักษะชีวิตจะช่วยให้คนเรารู้จักเจตคติ และทักษะ ซึ่งจะสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรค ๆ ตัว ให้อยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข โดยเรียนตามพัฒนาการของ สมอง ครูจะต้องเรียนรู้วิธีการออกแบบการเรียนรู้แบบ PBL ให้แก่ศิษย์ แต่ละกลุ่มอายุและตามพัฒนาการของสมองแต่ละคน ทั้งนี้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงทักษะชีวิตและอาชีพ ไว้ อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO) (1993, อ้างใน สกล วรเจริญศรี, 2550) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ ไว้ว่า ทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมที่สามารถให้บุคคลจัดการกับความต้องการในการปรับเปลี่ยนและให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมที่สามารถให้บุคคลจัดการกับความต้องการและสิ่งต่าง ๆ ที่มากระตุ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้ให้ความหมายสอดคล้องกับ องค์การอนามัยโลก (WHO) กล่าวคือ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตจากการศึกษาความหมายของคำว่าทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับ

พฤติกรรมให้เหมาะสม และมีทักษะชีวิต เพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบัน และสามารถสร้างทางเลือกที่ดีให้กับตนเองในสภาพสังคมปัจจุบัน และพร้อมปรับตัวในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าทักษะชีวิตสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยการใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการอารมณ์และความเครียด การแก้ไขปัญหาให้กับตนเองได้อย่างชาญฉลาด รู้จักขยับยั้งชั่งใจ เป็นคนที่มีเหตุผลรู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม คนที่มีทักษะชีวิตสามารถอยู่ในสังคมมีความสุขอย่างยั่งยืน

ชนิดดา เทียนฤกษ์ (2557) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลใช้ความรู้ความคิดเพื่อแก้ปัญหา สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างเพื่อดำรงชีวิตและเตรียมวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับยุคที่มีการแข่งขันด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี

สุวิยาพร ชูเลิศ (2550) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคิด การตัดสินใจกับสถานการณ์ต่าง ๆ การรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้อการปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสันติ ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะองค์ประกอบทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยให้สังเคราะห์ขึ้นตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2545

Partnership (2014) ให้ความหมายของทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการคิดสำหรับเนื้อหาความรู้ และความสามารถที่จะนำทางชีวิตและการทำงานสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนในยุคที่มีการแข่งขันด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชีวิตและอาชีพ

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม และมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต และเตรียมวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นั้นเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ (พระราชวรมนู 2521 อ้างถึงใน กองพุทธศาสนศึกษา, 2557) ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมาเรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนดให้มีการเรียนบาลีนักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่งมีภิกษุและสามเณรเรียนกันมากทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักวัด โดยมีมติสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลี

วิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดเปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็ยังสามารถประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนกันเป็นจำนวนมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษารวมและบาลีจะเสื่อมลง เพราะพระภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากไป เป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษารวมและบาลีเสีย แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นทางการศึกษาวิชาทางโลกอยู่

ดังนั้น แม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ฟันขุดินธรรมหาเถร) จึงได้ตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่ มีวิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษามัธยมศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัดเสีย และกำหนดให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่การณ์ปรากฏต่อมาว่า การตั้งสำนักเรียนตามแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีใหม่นี้มีน้อย นักเรียนก็นิยมเรียนกันน้อย เพราะพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ยังพอใจที่จะเรียน โดยได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่ ดังนั้นนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าว จึงได้พากันเข้าชื้อกันเป็นนักเรียนราษฎรของวัด ซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการบ้าง สมัครสอบเทียบบ้าง เข้าเป็นนักเรียนผู้ใหญ่บ้าง ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะเวลานั้นเกิดความสับสนเป็นอันมาก (กรมการศาสนา, 2521)

ในขณะเดียวกันได้มีผู้แทนราษฎรได้ยื่นเรื่องราวขอให้กระทรวงศึกษาธิการเปิดการสอบสมทบในชั้นประโยคให้แก่พระภิกษุสามเณร แต่กรมการศาสนาร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาลงความคิดเห็นร่วมกันว่าควรจะต้องตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบ แต่ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสอบเอง และโดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถร) ว่า “ การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรมก็จำเป็นต้องอนุวัตไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแขนงหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป ” ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรจะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรง และสืบต่อพระพุทธศาสนา ให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้าราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน ในระยะเริ่มแรกมีเจ้าอาวาส 51

แห่ง รายงานเสนอจัดตั้งต่อกรมการศาสนา (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553-2562, 2552)

ต่อมา โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 2 มาตรา 12 ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง” และมาตรา 18 (2) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้น จึงถือได้ว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา 12 และมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎกระทรวงดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้วัดที่จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะสงฆ์เป็นสำคัญ มหาเถรสมาคม จึงได้ออกประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรฐาน แผนการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำ ส่งเสริมการจัดการศึกษา และพิจารณาวินิจฉัย ชี้ขาดปัญหา ข้อขัดข้องต่าง ๆ มี สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต) เป็นประธานกรรมการ มีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ มีผู้แทนจากบุคคลและหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ อาทิ ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นคณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, 2557)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น หมายถึง โรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรู้ มีทักษะในวิชาธรรม และวิชาสามัญ และมีการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารงานทั่วไป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตั้งอยู่จำนวนทั้งสิ้น 24 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนสารคุณวิทยา
2. โรงเรียนปริยัติธรรมสามัญญาณสังวร
3. โรงเรียนประภัสสรวิทยา
4. โรงเรียนวัดท่าพระหงส์เทศประดิษฐ์

5. โรงเรียนปริยัติธรรมบุญสารโสภิตวิทยา
6. โรงเรียนจันวิทยาคม
7. โรงเรียนมิ่งเมืองธีรานุเคราะห์
8. โรงเรียนวัดท่าน้ำพอง
9. โรงเรียนธรรมวิทย์ราษฎร์บำรุง
10. โรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา
11. โรงเรียนมัธยมโพธิ์ชัยศึกษา
12. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญวัดโพธิ์กลาง
13. โรงเรียนวัดหนองแวงวิทยา
14. โรงเรียนวัดบูรพารามวิทยาลัย
15. โรงเรียนวัดแจ้งสว่างนอก
16. โรงเรียนวัดจันทระประสิทธิ์
17. โรงเรียนวัดประชาพัฒนาราม
18. โรงเรียนวัดตาลเรียง
19. โรงเรียนตราชูปิทยาคม
20. โรงเรียนวัดท่ากระเปือวิทยาลัย
21. โรงเรียนวัดนพคุณวิทยา
22. โรงเรียนวัดประสิทธิ์ธรรมสารวิทยา
23. โรงเรียนวัดธาตุกุดกว้าง
24. โรงเรียนร่มโพธิ์ทองธรรมวิทย์

จากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ของการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็นไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะพื้นฐานด้าน ICT ด้านทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ไม่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางของการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้น ๆ ได้เพื่อสร้างศาสนทายาท และดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีจัดโครงการเกี่ยวการพัฒนาผู้บริหาร ครู นักเรียน ให้ชัดเจน และเหมาะสมต่อบุคคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พงษ์ลิขิต เพชรผล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของความเป็นพลเมือง พบว่า จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จำแนกตามองค์ประกอบของลักษณะห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า องค์ประกอบของลักษณะห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านการเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดรองลงมาคือ

ด้านผู้เรียนเรียนรู้จากเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยใช้ ICT เป็นฐาน อยู่ในระดับมาก และด้านสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา มีเทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย มีทักษะการคำนวณ มีความสามารถในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย รู้จักและเข้าใจผู้เรียน และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน กิจกรรมและการประเมินผล ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ รักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน

ด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ มีความสามารถด้านการใช้ภาษาหรือการสื่อสารเป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้รอบรู้ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทันสมัยทันเหตุการณ์มีความคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 คือ

1) ปฏิรูประบบการผลิตครูและพัฒนาศักยภาพครูประจำการ โดยมีแนวนโยบายที่สำคัญคือ ในส่วนของระบบการผลิตว่าที่ครูประจำการควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วนและพัฒนาเสริมศักยภาพครูประจำการ

2) ปฏิรูปการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการเชื่อมโยงการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีหลักสูตรแกนเพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนในขณะที่ยให้อิสระและยืดหยุ่นแก่โรงเรียนและครูในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน

3) ปฏิรูประบบการประเมินเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment) เพื่อประเมินทักษะเรียนรู้ที่จะเรียน ดังนั้นต้องเน้นการประเมินพัฒนาการ (Formative Assessment) เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในห้องเรียนช่วยสร้างให้นักเรียนมีทักษะเรียนรู้ที่จะเรียน (Learning to Learn) และให้ข้อเสนอแนะ (Feedback) เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ควรมีการประเมินประสิทธิผลของครูโดยใช้ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลผลการเรียนแก่ผู้ปกครองโดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน

4) ปฏิรูปเชิงโครงสร้างและการบริหารการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปฏิรูประบบการบริหารจัดการ (Management System) จัดให้มีรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลายมีความอิสระ สอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนและชุมชนเพื่อลดการรวมศูนย์และลดภาระของ ภาครัฐส่งเสริมความเป็นอิสระของสถานศึกษาในการจัดสรรทรัพยากรภายในโรงเรียนส่งเสริมให้ โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งนี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรมีจุดยืนที่แตกต่าง กันไปตามศักยภาพความเชี่ยวชาญและความพร้อมของบุคลากร

5) สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-based Society) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อ สร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ไม่เน้นแต่วิชาการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และออกแบบกระบวนการเรียน การสอนที่เหมาะสมจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้นพบความสามารถตนเองค้นหาแรงใจ (Passion) รักในการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมทั้งเปิดโอกาสให้ครู เลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียนของตนได้อย่างอิสระเปิดโอกาสให้บุคคลต่าง ๆ ในสังคมหรือชุมชน มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและประชาชนทั่วไปที่สนใจเรียนรู้ให้มี โอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต

ฉัตรชัย หวังมีจมี (2560: 47) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ปรับ การเรียน เปลี่ยนสมรรถนะ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยใช้แนวทางการ ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะ ของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 รวม 6 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมี ความเห็นตรงกันว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบาง คนยังไม่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์แบบอุปนัยข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ พบว่าปัญหาของครูผู้สอนในปัจจุบัน มี 2 ประการ คือ 1. ครูยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบ ดั้งเดิม และ 2. ครูผู้สอนขาดจิตวิญญาณในความเป็นครู สำหรับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะ คือ

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. สมรรถนะด้านการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลาย ระหว่างบุคคล

3. สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ
4. สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
5. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
6. สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม
7. สมรรถนะด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะ นำไปใช้ในการวางแผนการผลิตและพัฒนาครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีสมรรถนะที่เหมาะสมกับ ศตวรรษที่ 21 ต่อไป

พิชญา ดีมี และเอี่ยมพร หลินเจริญ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมิน ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 2) ทดลองใช้แนวทางการประเมินที่พัฒนาขึ้นด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และ 3) ประเมินคุณภาพแนวทาง การประเมินของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่มีการผสมวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวแปรที่ใช้คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียน จากกรอบแนวคิด เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองใช้แนวทางการ ประเมิน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 41 คน ครูจำนวน 3 คน โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามวงจร PAOR จำนวน 2 วงรอบ ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวทางการประเมินที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยโครงสร้างความสัมพันธ์กันของรายละเอียด 6 องค์ประกอบได้แก่ วัตถุประสงค์การประเมิน องค์ประกอบของทักษะและตัวชี้วัด เทคนิควิธีการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การตัดสินการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน

2) ผลการทดลองใช้แนวทาง ประเมินวงรอบที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เท่ากับ 64.44 และวงรอบที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย 69.49 ใน ภาพรวมนักเรียนมีระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในระดับดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.88 และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.16

3) ผลการประเมินคุณภาพของแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ทั้ง 4 ด้าน มีคุณภาพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก วรลักษณ์ คำหว่าง และนงลักษณ์ ไฉนลาด (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการพัฒนาทักษะครู ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 9 คน โดยการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการวิจัย พบว่าแนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) พบว่า ในภาพรวม แนวทางการพัฒนาทักษะสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี ครอบบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา ให้วิทยากรที่มีความสามารถมาให้ความรู้และส่งเสริมทักษะ โดยใช้วิธีการพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการ (School Based Management - SBM) เรียนรู้แบบ Learning by Doing โดยเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และสร้างผลงานผ่านระบบเครือข่าย เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า

1. ประเด็นทักษะการจัดเรียนรู้และนวัตกรรม มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1.1) ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมควรสนับสนุนการสร้างสรรคและเผยแพร่ นวัตกรรมการสอน โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบ Bench Marking มาปรับใช้ อบรมเชิง ปฏิบัติการให้ครูสร้างสรรค์ผลงาน Best Practice เพิ่มผลผลิตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

1.2) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาควรเน้นทักษะการคิดเพื่อ สร้างรูปแบบอบรม/สร้างเครื่องมือเน้นทักษะกระบวนการคิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดด้วย กระบวนการวิจัยและกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน ฝึกปฏิบัติโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study) เพื่อส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบและขั้นตอนของทักษะการคิดที่เป็นระบบ มีเครื่องมือวัด และประเมินผล

2. ประเด็นทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูใน ศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1.1) ด้านเทคโนโลยี ควรสัมมนา/อบรม/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเชื่อมต่อ ระบบเครือข่าย ให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี มากขึ้น ประเมินผลจากพฤติกรรมการใช้และผลงาน โดยตั้งเกณฑ์การเปรียบเทียบที่ยอมรับได้ เพื่อให้ ครูได้เรียนรู้ และใช้อ้างอิง เพื่อเทียบระดับ (Bench Marking) 1.2) ด้านสื่อ ควรจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทางการพัฒนา ฝึกฝนทักษะในการผลิตสื่อออกแบบและใช้สื่อได้ตรงกับตัวชี้วัดและผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง และจัดเก็บสื่อได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมต่อกระบวนการเรียนรู้ประเมินผลจาก คุณภาพของสื่อและวัตถุประสงค์การใช้

3. ประเด็นทักษะชีวิตและอาชีพ มีแนวทางการพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.1) ด้านการเป็นผู้สร้างและผู้ผลิตควรตระหนักในบทบาทครู (Teacher Model) ฝึกฝนการพัฒนาตนเองใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาตรวจสอบ ประเมินผลจากรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนา การปฏิบัติงานตามหน้าที่ตน นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3.2) ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองควรสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อ พัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง

ธัญพร พรหมการ (2559:95) ได้ศึกษาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มี นักเรียนข้ามวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจ และองค์ประกอบเชิงยืนยันของ คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรม อำเภอ เชียงของ เชียงแสน และแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 1,000 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม คุณลักษณะ โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.978 ผลการศึกษาพบว่าประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ สำคัญ คือ องค์ประกอบด้านการ เป็นนักประเมินที่ดีด้านความรู้ความสามารถและการปรับตัว ด้านทักษะ การสื่อสาร ด้านทักษะการ สอนและการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ ด้านสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความ สามารถในการใช้ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ด้านจิตวิญญาณความเป็นครูด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านทักษะทาง

วัฒนธรรม และด้านการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สุดเฉลิม ศัสตราฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน ทำการศึกษาแบบ เชิงพรรณนาและอธิบายกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 942-243 การเมืองการปกครองของกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Politics and Government) จำนวน 66 คน ในภาคการศึกษาที่ 1/2558 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบ Enter และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ใน ระดับมาก คือ ด้านการร่วมมือและในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ ปัจจัยการเตรียมความพร้อม มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลทางบวก สำหรับปัญหา อุปสรรคการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า การศึกษาด้วย ตนเองทำให้ได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอต่อการศึกษาในส่วนของข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการส่งเสริมความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและแหล่งการศึกษาเรียนรู้

นวพร ชลารักษ์ (2558: 64) ได้ศึกษาบทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ออกไป การปฏิบัติและการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือ ปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุผลได้ประการสำคัญคือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน

จิระประภา อวิรุทธพาศินย์ (2557) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 พบว่า 1) ควรส่งเสริมครูเป็นผู้นำในการวางแผนงานของสถานศึกษา 2) ควรส่งเสริมครูให้มีส่วนร่วมร่วมในการวางแผนพัฒนางานตามเป้าหมายและครอบคลุมงานทุกฝ่ายอย่างทั่วถึงความสามารถอย่างสร้างสรรค์ 3) ควรส่งเสริมการปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่สูง

นันทวัน จันทร์กลิ่น (2557) ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า

1) ปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุดได้แก่ ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีมีปัญหาสูงสุดรองลงมาได้แก่ปัญหาด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และปัญหาด้านทักษะชีวิตและการท างานโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

(2.1) ด้านทักษะชีวิตและการทำงาน แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ ผู้บริหารและคณะครูควรร่วมประชุมเพื่อที่จะศึกษา ข้อบกพร่องวิธีการดำเนินงานเพื่อลำดับ ความสำคัญของปัญหาที่จะแก้ไขก่อนหลังและทำความเข้าใจปัญหาร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ด้วยการจัดอันดับความสำคัญของปัญหากำหนดวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหา นำเอาผลที่ได้มาวิเคราะห์มีการประเมินผลของการจัดกิจกรรมว่ามีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ร่วมกันจัดทำมาตรฐานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

(2.2) ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพควรร่วมกันคัดเลือกและกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการนำมาลำดับปัญหาที่จะทำก่อน หลังได้ ร่วมกันทำความเข้าใจ ปัญหา และปรับปรุงไปในทางเดียวกัน ร่วมกันในการวางแผนการดำเนินงานความสำคัญของปัญหาที่จะแก้ไขก่อนหลัง และนำเอาผลที่ได้มาวิเคราะห์ มีการประเมินผลของการจัดกิจกรรมว่ามีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ร่วมกันจัดทำมาตรฐาน (3) ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพ ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศของการทำงานมีความเป็นกันเอง สร้างสรรค์ส่งเสริมความไว้วางใจกันในการทำงานมีการมอบหมายงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงาน ของทีมและผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทีมงานให้เข้มแข็ง

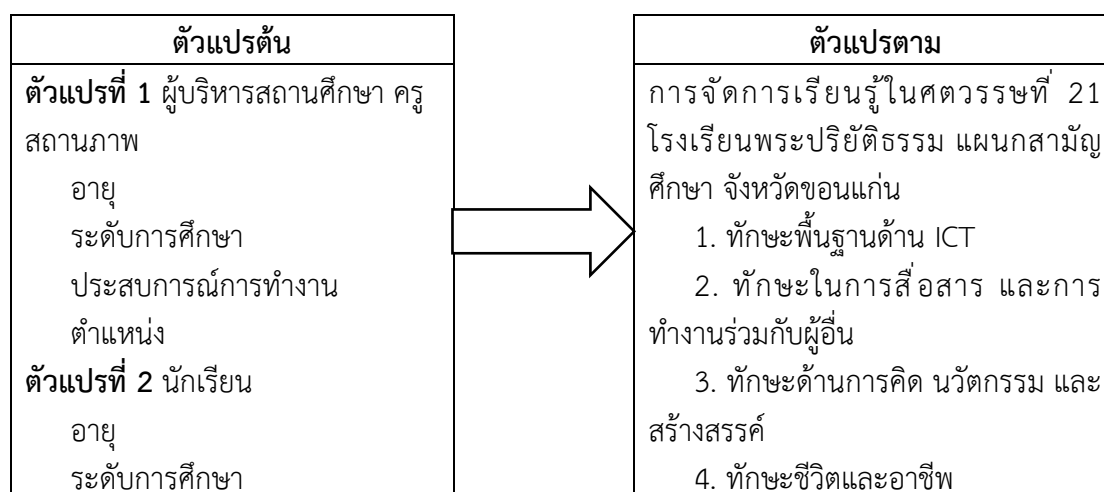
พรทิพย์ ไชยใสและคณะ (2556) กล่าวในวารสารการวิจัยสังคมศาสตร์ ถึงการพัฒนา นวัตกรรมส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ พบว่านวัตกรรมส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครู มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยการบูรณาการสาระความรู้ ผนวกวิธีการสอน และเทคโนโลยีองค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะแต่ละสมรรถนะในด้านเทคโนโลยีการศึกษาและสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้และกิจกรรมที่ส่งผ่านโปรแกรมการพัฒ นาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้าน ความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของนิสิตนักศึกษาและองค์ประกอบที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงานของครู

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2555) กล่าวในวารสารคณะศึกษาศาสตร์ ถึงแนวคิดเชิงนวัตกรรม สำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า โลกในยุคปัจจุบันได้หมุนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based-Economy) ที่ปัจจัยในการผลิตและแข่งขัน กำลังเปลี่ยนไปเป็นปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็งเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมโดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอด การเจริญเติบโตและการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืนกระแสการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเข้าสู่ยุค

นวัตกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 หมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษากำหนดว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อ สิ่งพิมพ์อื่นวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่นโดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและผู้พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต่าง ๆ จะต้องพัฒนานวัตกรรมหรือนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบทความนี้จะมุ่งเน้นนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการให้เกิดนวัตกรรมขององค์กรหรือสถานศึกษาผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์หรือที่เรียกว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovation Thinking Skills) ซึ่งเป็นทักษะความคิดพื้นฐานในการทำให้เกิดนวัตกรรมในองค์การรวมทั้งการที่ผู้บริหารใช้นวัตกรรมในการนำองค์การอย่างมีสร้างสรรค์ (Innovation Leader) ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์ คือ คุณภาพผู้เรียนโดยใช้แนวคิดวิธีการ สื่อวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ (Innovative Product) อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้สถานศึกษาเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม (Innovative Organization)

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่าน และได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ สามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยตามภาพที่ 2.2 ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 24 รูป ครูผู้สอน 113 รูป/คน นักเรียน 1,221 รูป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดย เทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา 19 รูป ครูผู้สอน 86 รูป/คน นักเรียน 291 รูป ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	24	19
2. ครูผู้สอน	113	86
3. นักเรียน	1,221	291
รวม	1,358	396

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Tools) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอยู่ 2 ฉบับ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน 2. นักเรียน ได้แก่

อายุ ระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Question) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ฉบับ แต่ละฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหา 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เนื้อหา 4 ด้าน คือ 1.ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2.ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3.ทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหา 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหา 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เนื้อหา 4 ด้าน คือ 1.ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2.ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3.ทักษะด้านการคิดและการแก้ปัญหา 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสาร จากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ สร้างแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือแล้วเขียนแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. นำร่างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว มาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อความว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่พร้อมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนรายข้อดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ

1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ

5. นำคะแนนมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการวัดหรือนิยามศัพท์เฉพาะ

$$\sum R = \text{ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ}$$

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์หรือนิยามศัพท์ เฉพาะตั้งแต่ 0.67-1.00 มาใช้เป็นข้อความในแบบสอบถาม ตามหลักวิธีของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1997)

6. นำแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) โดยนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยกำหนดความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป ตามหลักวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970)

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด

3.3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

3.3.3 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมสามารถตอบแบบสอบถามการวิจัยผ่าน Google Form โดยผู้วิจัยได้สร้าง QR CODE ในการเข้าไปตอบแบบสอบถามการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล และได้ข้อมูลตรงตามที่ระยะเวลาที่กำหนด

3.3.5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ผ่าน Google Form

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ตามรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอยู่ 2 ฉบับ ดังนี้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน 2. นักเรียน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) และหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม กำหนดเกณฑ์แปลผลเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4.51-5.00 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ข้อ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ด้านที่ 2 ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านที่ 3 ทักษะด้านกรคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ ด้านที่ 4 ทักษะชีวิตและอาชีพ และเพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารจำนวน 19 รูป ครูจำนวน 86 รูป/คน นักเรียนจำนวน 291 รูป ได้ข้อมูลกลับมา ผู้บริหารจำนวน 19 รูป คิดเป็นร้อยละ 100 ครูจำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียน จำนวน 282 รูป คิดเป็นร้อยละ 96 แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณค่าสถิติสำหรับตอบคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
- 4.4 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ข้อคือ 1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และ 2. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง เรื่องการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
บรรพชิต	51	49.51
คฤหัสถ์	52	50.49
รวม	103	100
อายุ		
อายุต่ำกว่า 30 ปี	38	36.89
อายุ 31-40 ปี	37	35.92
อายุ 41-50 ปี	21	20.39
อายุ 51 ปี ขึ้นไป	7	6.80
รวม	103	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	46	44.66
ปริญญาโท	44	42.72
ปริญญาเอก	13	12.62
รวม	103	100
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	41	39.81
ตั้งแต่ 5 ปี-10 ปี	45	43.69
มากกว่า 10 ปี	17	16.50
รวม	103	100
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	19	18.45
ครู	84	81.55
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น คฤหัสถ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.49 และ บรรพชิต จำนวน 51 รูป คิดเป็นร้อยละ 49.51 ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 38 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 36.89 รองลงมาได้แก่ อายุ 31-40 ปี จำนวน 37 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 35.92 อายุ 41-50 ปี จำนวน 21 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 20.39 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 44.66 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 44 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 42.72 และมีการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 13 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 12.62 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 5 ปี-10 ปี จำนวน 45 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 43.69 รองลงมามีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 41 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 39.81 และมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 17 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 ตามลำดับ ตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 81.55 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.45

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของนักเรียน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
อายุต่ำกว่า 15 ปี	144	51.06
อายุ 16-20 ปี	115	40.78
อายุ 21 ปี ขึ้นไป	23	8.16
รวม	282	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	131	46.45
มัธยมศึกษาตอนปลาย	151	53.55
รวม	282	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนมากที่สุด เป็นอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 144 รูป คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมา อายุ 16-20 ปี จำนวน 115 รูป คิดเป็นร้อยละ 40.78 และน้อยที่สุด อายุ 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 23 รูป คิดเป็นร้อยละ 8.16 ตามลำดับ ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 151 รูป คิดเป็นร้อยละ 53.55 และ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 131 รูป ร้อยละ 46.45

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.3-4.12

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู โดยรวม

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ทักษะชีวิตและอาชีพ	3.97	0.55	มาก
2. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT	3.95	0.58	มาก
3. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.91	0.57	มาก
4. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์	3.91	0.61	มาก
โดยรวม	3.93	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก ทักษะพื้นฐานด้าน ICT มีค่าเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับมาก ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.91 อยู่ในระดับมาก และทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.91 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะพื้นฐานด้าน ICT

ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยรวมและรายข้อ

ทักษะพื้นฐานด้าน ICT	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล	4.21	0.68	มาก
2. ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม	4.15	0.65	มาก
3. สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย	4.08	1.15	มาก
4. ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	3.79	0.65	มาก
5. สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร	3.51	0.73	มาก
โดยรวม	3.95	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับมาก ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับมาก สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย มีค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมาก และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรวมและรายข้อ

ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.03	0.81	มาก
2. สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล	4.01	0.75	มาก
3. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.87	0.72	มาก
4. สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม	3.85	0.80	มาก
5. สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน	3.79	0.96	มาก
โดยรวม	3.91	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.03 อยู่ในระดับมาก สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 4.01 อยู่ในระดับมาก สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.87 อยู่ในระดับมาก สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.85 อยู่ในระดับมาก และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ทักษะ ด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้อ

ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	4.12	0.69	มาก
2. มีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.98	0.84	มาก
3. มีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ	3.94	0.96	มาก
4. มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม	3.82	0.70	มาก
5. มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน	3.68	0.83	มาก
โดยรวม	3.91	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก มีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมาก มีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.94 อยู่ในระดับมาก มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก และมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทักษะชีวิตและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมและรายข้อ

ทักษะชีวิตและอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต	4.10	0.75	มาก
2. มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	4.08	0.71	มาก
3. สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต	3.96	0.63	มาก
4. สามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.93	1.02	มาก
5. ใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม	3.79	0.79	มาก
โดยรวม	3.97	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ มีค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.96 อยู่ในระดับมาก สามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก และใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.6 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวม

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT	3.71	0.54	มาก
2. ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.67	0.56	มาก
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ	3.65	0.55	มาก
4. ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์	3.62	0.60	มาก
โดยรวม	3.66	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.66 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะพื้นฐานด้าน ICT มีค่าเฉลี่ย 3.71 อยู่ในระดับมาก ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.67 อยู่ในระดับมาก ทักษะชีวิตและอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.65 อยู่ในระดับมาก และทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.7 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะชีวิตและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะพื้นฐาน ด้าน ICT โดยรวมและรายข้อ

ทักษะพื้นฐานด้าน ICT	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	3.82	0.87	มาก
2. ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล	3.78	0.81	มาก
3. ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม	3.77	0.77	มาก
4. สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร	3.62	0.85	มาก
5. ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21	3.58	0.69	มาก
โดยรวม	3.71	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะพื้นฐานด้าน ICT โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 3.78 อยู่ในระดับมาก ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.77 อยู่ในระดับมาก สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมาก และใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.8 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรวมและรายข้อ

ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน	3.70	0.74	มาก
2. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	0.84	มาก
3. สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล	3.68	0.75	มาก
4. สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม	3.67	0.78	มาก
5. มีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.61	0.80	มาก
โดยรวม	3.67	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.67 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน มีค่าเฉลี่ย 3.70 อยู่ในระดับมาก สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่

หลากหลายได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.67 อยู่ในระดับมาก และมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.9 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้อ

ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.74	0.83	มาก
2. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	3.63	0.83	มาก
3. มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน	3.59	0.83	มาก
4. มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม	3.58	0.81	มาก
5. มีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ	3.54	0.89	มาก
โดยรวม	3.62	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.65 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.74 อยู่ในระดับมาก สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับมาก มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.59 อยู่ในระดับมาก มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก และมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.10 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะชีวิตและอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ระดับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมและรายข้อ

ทักษะชีวิตและอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต	3.72	0.78	มาก
2. มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด	3.71	0.77	มาก
3. ใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม	3.64	0.84	มาก
4. สามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.60	0.79	มาก
5. สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต	3.59	0.79	มาก
โดยรวม	3.65	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3.65 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ในระดับมาก มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีค่าเฉลี่ย 3.71 อยู่ในระดับมาก ใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก สามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก และสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.59 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.4 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย ดังนี้

4.4.1 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

4.4.1.1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ควรบริหารจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยแนวทางวิธีการที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ทักษะพื้นฐานของตนเอง ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการ

ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการอบรม นำผลมาปรับปรุง เพื่อรองรับสถานการณ์โควิดที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันควรส่งเสริม สนับสนุนเครื่องมือที่เหมาะสม กำหนดและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดรวบรวมสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

4.4.1.2 ด้านทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนจัดรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่ชัดเจน ควรส่งเสริมให้มีพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ควรมีการกิจกรรมร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสามัคคีมากยิ่งขึ้น

4.4.1.3 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ ควรมีการวางแผนให้บุคลากรในสถานศึกษาที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษานำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีแนวคิดพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในหน่วยงานให้ได้อย่างเหมาะสม

4.4.1.4 ทักษะด้านชีวิต และอาชีพ ควรออกแบบหลักสูตร วิชาแกน มาตรฐานและการประเมิน การพัฒนาทางวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ นโยบายเพื่อการมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรจัดกิจกรรมและอบรมทักษะชีวิตและอาชีพ ให้บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อมาให้ได้จริงในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน

4.4.2 แนวทางพัฒนาของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.4.2.1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ควรให้การอบรมเพิ่มความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ที่เหมาะสม มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีการใช้อย่างเป็นระบบ

4.4.2.2 ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีการติดต่อสื่อสาร ครูและนักเรียนให้ชัดเจน และวางแผนจัดรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนสนใจ ควรส่งเสริมให้มีพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน

4.4.2.3 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ ควรมีเครื่องมือที่เหมาะสมไว้ให้นักเรียนได้ทดลองใช้ นักเรียนสามารถนำเครื่องมือของตนเองมาใช้ในการเรียนการสอน นำอุปกรณ์และแนวคิดใหม่มาใช้ในสถานศึกษา

4.4.2.4 ทักษะด้านชีวิต และอาชีพ ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้จริงในการเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาปัญหาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในศตวรรษที่ 21 ประชากรของการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรผู้บริหารสถานศึกษา 24 รูป/คน ครูผู้สอน 113 รูป/คน นักเรียน 1,221 รูป โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดย เทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา 19 รูป/คน ครูผู้สอน 86 รูป/คน นักเรียน 291 รูป มีผู้ตอบแบบถามดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 19 รูป ครู จำนวน 86 รูป/คน นักเรียน จำนวน 291 รูป ได้ข้อมูลกลับมา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 รูป คิดเป็นร้อยละ 100 ครู จำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียน จำนวน 282 รูป คิดเป็นร้อยละ 96

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอยู่ 2 ฉบับ คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน 2. นักเรียน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เนื้อหา 4 ด้าน คือ 1.ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2.ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3.ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4. ทักษะชีวิตและอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่น ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เท่ากับ 0.95 ของนักเรียน เท่ากับ 0.95 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact-finding) ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

5.1.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม และรายด้าน ดังนี้

5.1.1.1 ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

5.1.1.2 **ทักษะชีวิตและอาชีพ** ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต สามารถจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก และใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม

5.1.1.3 **ทักษะพื้นฐานด้าน ICT** ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

5.1.1.4 **ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น** ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน

5.1.1.5 **ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์** ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม และมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน

5.1.2 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นนักเรียน โดยรวม และรายด้าน ดังนี้

5.1.2.1 ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

5.1.2.2 **ทักษะพื้นฐานด้าน ICT** ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล ใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

5.1.2.3 **ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น** ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม และมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2.4 **ทักษะชีวิตและอาชีพ** ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต มีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด ใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม สามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต

5.1.2.5 **ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์** ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน มีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม และมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ

5.1.3 **แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย ดังนี้**

5.1.3.1 **แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู**

5.1.3.1.1 **ทักษะพื้นฐานด้าน ICT** ควรมีจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยแนวทางวิธีการที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ทักษะพื้นฐานของตนเอง ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการอบรม นำผลมาปรับปรุง เพื่อรองรับสถานการณ์โควิดที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันควรส่งเสริม สนับสนุนเครื่องมือที่เหมาะสม กำหนดและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน ควรมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดรวบรวมสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

5.1.3.1.2 **ด้านทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกันผู้อื่น** ควรมีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนจัดรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่ชัดเจน ควรส่งเสริมให้มีพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ควรมีกิจกรรมร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสามัคคีมากยิ่งขึ้น

5.1.3.1.3 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ ควรมีการวางแผนให้บุคลากรในสถานศึกษาที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น ควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษานำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีแนวคิดพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในหน่วยงานให้ได้อย่างเหมาะสม

5.1.3.1.4 ทักษะด้านชีวิต และอาชีพ ควรออกแบบหลักสูตร วิชาแกน มาตรฐาน และการประเมิน การพัฒนาทางวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ นโยบายเพื่อการมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรจัดกิจกรรมและอบรมทักษะชีวิตและอาชีพ ให้บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อมาให้ได้จริงในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน

5.1.3.2 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของนักเรียน

5.1.3.2.1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ควรให้การอบรมเพิ่มความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ที่เหมาะสม มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีการใช้อย่างเป็นระบบ

5.1.3.2.2 ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีการติดต่อสื่อสาร ครูและนักเรียนให้ชัดเจน และวางแผนจัดรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนสนใจ ควรส่งเสริมให้มีพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน

5.1.3.2.3 ทักษะด้านการคิดนวัตกรรม และสร้างสรรค์ ควรมีเครื่องมือที่เหมาะสม ไว้ให้นักเรียนได้ทดลองใช้ นักเรียนสามารถนำเครื่องมือของตนเองมาใช้ในการเรียนการสอน นำอุปกรณ์และแนวคิดใหม่มาใช้ในสถานศึกษา

5.1.3.2.4 ทักษะด้านชีวิต และอาชีพ ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้จริงในการเรียน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ตลอดจนจนถึงข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเพื่อสำรวจข้อเท็จจริงของการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหาร ครู ที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ และนักเรียน ที่อยู่ในระดับมาก ด้านทักษะพื้นฐานด้าน ICT การศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยพร พรหมการ (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสำคัญ คือ องค์ประกอบด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการสอนและการจัดการเรียนรู้ อย่างเชี่ยวชาญ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร และสอดคล้องกับ วรลักษณ์ คำหวาง และ นางลักษณ์ ใจฉลาด (2559) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะครูใน

ศตวรรษที่ 21 พัฒนาทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ครอบบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนา ให้วิทยาการที่มีความสามารถมาให้ความรู้และส่งเสริมทักษะ และ สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ผลการศึกษาพบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมาก คือด้านการร่วมมือและในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม อุปสรรคการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่าการการศึกษาด้วยตนเองทำให้ได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอต่อการศึกษาในส่วนของข้อเสนอนแนะ พบว่าควรมีการส่งเสริมความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและแหล่งการศึกษาการเรียนรู้

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ทักษะพื้นฐานด้าน ICT พบว่าอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู คือผู้อำนวยการควบคุมและเป็นแหล่งความรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดที่สร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น จนเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางความคิด การแสดงออกทางความคิดอิสระด้านสาระความรู้ที่ทันสมัยเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อความสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ นันทวัน จันทร์กลั่น (2557) ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่าทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเป็นปัญหาสูงสุด และสอดคล้องกับ พรทิพย์ ไชยใสและคณะ (2556) กล่าวถึงการพัฒนาวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง คือ 1. กรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการสาระความรู้ ผนวกวิธีการสอนและเทคโนโลยี 2. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการศึกษาและข้อที่ 3 เครื่องมือในการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ สุภัญญา แซ่มซ้อย (2555) กล่าวว่า โลกยุคปัจจุบันเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 รัฐควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.2.3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในด้านทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น พบว่าอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีกระบวนการสร้างวิธีการที่จะทำให้นักเรียนทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อไปถึงเป้าหมายสร้างทักษะความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียนเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร รู้แนวทาง การปรับตัวเข้ากับบริบทสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญในอนาคต แนวโน้มในการเจรจา ประสานงานสร้างแรงจูงใจการพูดการเจรจาเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวของการทำงานกับบุคคลอื่น ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างงานและทำงานแทนกันได้ ร่วมรับรู้เรียนรู้ในงานทุกอย่างของงานที่ได้รับมอบหมาย และทำงานแทนกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการกำหนดสิ่งที่คาดหวังอย่างชัดเจน กำหนดมาตรฐานของงาน เวลาทำงาน ขั้นตอนการ

ทำงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ นันทวัน จันทร์กลีน (2557) พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาคณาการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ด้านทักษะชีวิตและการทำงาน แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพผู้บริหารและครูควรร่วมประชุมเพื่อจะศึกษาข้อบกพร่องวิธีการทำงาน ร่วมกันจัดทำมาตรฐานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่า เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลง พวกเขาต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และการปรับตัว ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วยและในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าครูในศตวรรษที่ 21 และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นแตกต่างจากอดีต คือมี ทักษะ 4 C โดยเฉพาะสองข้อสุดท้ายคือ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม

5.2.4 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ พบว่าอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู คือผู้เสริมสร้างให้ผู้เรียน มีการปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและบริบทตามช่วงเวลาที่กำหนดปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานในอนาคตดีขึ้น เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการสามารถหลอมรวมผลสะท้อนของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลเชิงบวกกับการทำงานและมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ สุนันท์ สังข์อ่อง (2555) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์กระบวนการคิด ได้มาจากหลายวิธีการ เช่นการระดมสมอง สร้างสิ่งใหม่เป็นแนวคิดที่มีคุณค่า การนำนวัตกรรมมาใช้ในการประยุกต์ความคิดริเริ่มไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่องานที่ทำให้ผลงานนั้นเป็นนวัตกรรม สอดคล้องกับ สุภาพร ศรศิลป์ (2555) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประกอบด้วย ทักษะที่ใช้ความหลากหลายของเทคนิคการใช้ความคิด การระดม ความคิด การสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ ๆ ที่คุ้มค่า วิเคราะห์และประเมินผลความคิดของตนเองเพื่อปรับปรุงและเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ของตนตลอดเวลาและสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ได้เสนอทักษะของความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ประกอบด้วย คิดอย่างสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วยการใช้เทคนิค ทำงานอย่างสร้างสรรค์กับคนอื่น และนำนวัตกรรมสู่การปฏิบัติ คือการนำเอาความคิดที่สร้างสรรค์ไปปฏิบัติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม มีผลที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งที่เกิดจากนวัตกรรมนั้น

5.2.5 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่าอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหาร ครู คือผู้ชี้มนักเรียนให้มีความความยืดหยุ่นในการทำงาน ตั้งเป้าหมาย วางแผน และใช้ความพยายามเพื่อจัดการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยสามารถปรับความคิดทัศนคติ หรือพฤติกรรมต่อสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตเพื่อผลที่ดีกว่า สามารถจัดการความซับซ้อนเช่นการทำงานหลาย ๆ อย่างให้สำเร็จได้ในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นคนที่มีความคิดที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลเชิงบวกกับสังคมมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อคิดเห็นของ ชนิดดา เทียนฤกษ์ (2557) ทักษะชีวิตและอาชีพเป็น

ความสามารถที่บุคคลใช้ความรู้ ความคิด เพื่อแก้ปัญหา สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลาย ด้านวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อดำรงชีวิตและเตรียมวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต และสอดคล้องกับ สุวิยาพร ชูเลิศ (2550) ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นความสามารถของบุคคลในการคิด การตัดสินใจกับสถานการณ์ต่าง ๆ การรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรม ที่เหมาะสม ถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้องการปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Partnership (2014) ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นความสามารถในการคิดสำหรับ เนื้อหาความรู้ และความสามารถที่จะนำทางชีวิตและการทำงานสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนในยุคที่มีการ แข่งขันด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชีวิตและอาชีพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการคือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะสำหรับ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

5.3.1.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญ ทักษะพื้นฐานด้าน ICT ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการคิดนวัตกรรม และสร้างสรรค์ และทักษะชีวิตและอาชีพ

5.3.1.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ควรมีระบบที่สามารถตรวจสอบระดับผลสำเร็จ อย่างสม่ำเสมอ

5.3.1.3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ควรมีการจัดทำโปรแกรมหรือโครงการใด ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีลักษณะแบบเป็นมาตรฐานทั่วไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบด้านอื่นของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

5.3.2.2 ควรให้มีการวิจัยการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แห่งข้อมูลอื่นนอกจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นข้อเปรียบเทียบ

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเพิ่มเติมการศึกษาในเชิงลึก เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นต้น โดยนำเอาผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลและแนวทาง เพื่อนำผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking)*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ซัคเซสมิเดีย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *มาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>.
- กรมการศาสนา. (2521). *เอกสารใช้สำหรับประกอบการพิจารณาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กองพุทธศาสนศึกษา. (2527). *ประวัติการศึกษาคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กองพุทธศาสนศึกษา. (2557). *พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. นครปฐม: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี พรีนซ์ (1991) จำกัด.
- ชวลิต ชุกก่าแพง. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *หลักสูตรในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/535839>.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2554). *สู่ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ*. สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2550). *นิยาม เลิร์นนิ่ง อ็อบเจกต์ เพื่อการออกแบบพัฒนา สื่ออิเล็กทรอนิกส์วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปีที่ 4 ฉบับที่ 4*.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2550). "การเรียนรู้ในยุคสมัยหน้า 1 : ตอน คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนยุคทวินนี้ (Tweenies) ". *e-magazine, Information Technology Service, Chiang Mai University*.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวพร ชลาธิกษ์. (2558). *บทบาทของครูกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21*. *วารสารวิชาการ. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 9(1), 64-71.
- น้ำทิพย์ งามอจาวณิชย์. (2556). *การพัฒนาแบบวัดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: การประยุกต์ใช้แนวคิดการเข้าถึงคุณลักษณะที่มุ่งวัดของแบบสอบ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2559). *หลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประหยัด พิมพา. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 7(1), 242-249.
- พรทิพย์ ไชยใสและคณะ. (2556). การพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ลิขิต เพชรผล และคณะ. (2562). การบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของความเป็นพลเมือง. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(ฉบับเพิ่มเติม 1), 236-250.
- พิตติภรณ์ สิงคราษ. (2553). *การศึกษาไทยในปัจจุบัน (EK ๗๐๓)*. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2565, จาก <http://pittiporn-ja-o.blogspot.com/2010/05/ek.html>.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2562). *หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2553). *คู่มือการจัดการระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา.
- วรลักษณ์ คำหว่าง และ นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2560). แนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 6(1), 129-138.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟ เพรส.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช. (2556). *ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สมเกียรติ พรพิสุทธิมาศ. (2556). การสอนวิทยาศาสตร์โดยเน้นทักษะกระบวนการ. *ก้าวทันโลก วิทยาศาสตร์*, 8(2), 28-38.
- สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(1), 1-7.
- สกุลการ สังข์ทอง. (2562). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). *แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(2), 117-128.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). *สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2555). *หลักสูตรและการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์. (2560). การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(1), 100-108.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุพรรณิ ขาญประเสริฐ. (2556). *การจัดการเรียนรู้อุตสาหกรรมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- สุภาพร ศรีศิลป์. (2555). *ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม*. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.gotokhow.org/posts>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *เอกสารการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *สรุปการประชุมแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). *แนวความคิดการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://teacherweekly.wordpress.com>.

2. วิทยานิพนธ์

- จิระประภา อวิรุทธพาณิชย์. (2557). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ฉัตรชัย หวังมีจงมี. (2560). *สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนัดดา เทียนฤกษ์. (2557). *การพัฒนาโมเดลการวัดทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธัญพร พรหมการ. (2559). *คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนที่มีนักเรียนข้ามวัฒนธรรม เชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยและประเมินผล การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- นันทวัน จันทร์กลั่น. (2557). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21* โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พิชญา ดีมี และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เพชร บุดสีทา. (2546). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก วิชาการบริหารการตลาด สำหรับนักศึกษาแขนงวิชาการตลาดโปรแกรมบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนากการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). *การศึกษาทักษะและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกรวมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีนิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร. (2555). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรียาพร ชูเลิศ. (2550). *การพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมของมหาวิทยาลัยเทคนิค สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เสนห์ แต่งทอง. (2542). *ภาพอนาคตทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านคลองต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

3. ภาษาอังกฤษ

- Anderson, T. P. (1997). *Using models of instruction*. In C. R. Dills and A. J. Romis Zowski (Eds.), *Instructional development paradigms*. Englewood Cliffs, NJ: Education Technology Publications
- Arends, R. I. (1997). *Classroom instruction and management*. New York: McGraw Hill.
- Dick, W., & Carey, L. (1985). *The system design of instruction*. IL: Foresman.
- Gardner, H. (2010). *Five Mind for the Future*. Harvard Business School Press. Boston: Massachusetts
- Gunter, M. A., Estes, T. H., & Schwab, J. (1995). *Instruction a model approach*. Boston: Allyn & Bacon.

- Good, Carter V. (1974). *Dictionary of education*. New York: McGraw- Hill Book.
- Hills, P.J. A. (1982). *Dictionary of education*. London: Routledge & Kegan Payi.
- Hough, John B. and Duncan, James K. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison-Westlu.
- James Bellenca and Ron bandt. (2010). *21st century skills Rethinking How Student learn*. Bloomington. Solution Tree Press.
- Joyce, B., & Well, M. (1986). *Model of teaching*. (3rd ed.). London: Prentice-Hall.
- Kemp, J. E., Morrison, G. R., & Ross, S. M. (1994). *Designing effective instruction*. New York: Macmillan college.
- Kibler, R. J. (1970). *Behavioral objective and instructional process*. In Milton Muse (Ed.), Selected reading for the introduction to the teaching profession
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- March.J.G. (2012). *Organization*. New York: John Wiley & Sons.
- Saylor, J. G. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Sinlarat, P., et al. (2018). *Education 4.0 is more than education*. Bangkok: Printing House of Chulalongkorn University
- Susan Brown. (2018). *Best Practices in 21st Century Environment: A Study of Two Exemplar Schools*. California: Branolman University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. พระครูสุตรัตนานุกิจ, ดร.

วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประสิทธิ์ธรรมสารวิทยา แผนกสามัญศึกษา

2. พระมหาปฐมภูมิ ปญญาปทีโป

วุฒิการศึกษา ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนสารคุณวิทยา แผนกสามัญศึกษา

3. ดร.ภคสุภรณ์ สวัสดิ์ศรี

วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนสารคุณวิทยา แผนกสามัญศึกษา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๔/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๐๙

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระครูสุตรัตน์นุกิจ, ดร.

ด้วย พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เข้ากุล) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๑๒๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (Learning management in the 21st century of Phrapariyattidhamma school in General Education Department Khon Kaen Province)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุตธีรวิวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๐๙

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาปฐมภูมิ ปญญาปทีโป

ด้วย พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เฮ้ากุล) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๑๒๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (Learning management in the 21st century of Phrapariyattidhamma school in General Education Department Khon Kaen Province)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เฮ้ากุล) ๐๙๒-๙๕๖๕๐๗๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๐๙

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.ภัคสุภรณ์ สวัสดิ์ศรี

ด้วย พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เจ้ากุล) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๑๒๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (Learning management in the 21st century of Phrapariyattidhamma school in General Education Department Khon Kaen Province)” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เจ้ากุล) ๐๙๒-๙๕๖๕๐๗๐

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๘/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๘๕๑

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน รักษาการประธานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๗

เนื่องด้วย พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑฒโฒ (เข้ากุล) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิฑูล ทาชา เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหาร ครู และนักเรียน (จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู) เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตใช้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำ วิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑฒโฒ (เข้ากุล) ๐๙๒-๙๕๖๕๐๗๐

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๘/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๖
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๙๒๒

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รักษาการประธานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต ๗

เนื่องด้วย พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เข้ากุล) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๓ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การ จัดการเรียนรู้ออนไลน์ในศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิฑูล ทาชา เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหาร ครู และนักเรียน (จังหวัดขอนแก่น) เพื่อใช้ประกอบเป็น ข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตใช้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระครูสุธีจิริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

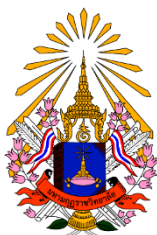
รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : พระมหาบัณฑิต ปญญาวุฑโฒ (เข้ากุล) ๐๙๒-๙๕๖๕๐๗๐

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นฉบับของผู้บริหาร และครู จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และเพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มี 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเท่านั้นและจะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งต่อการปฏิบัติหน้าที่และสภาพทางราชการหรือหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ

บรรพชิต คฤหัสถ์

2. อายุ

1. อายุต่ำกว่า 30 ปี

2. อายุ 31-40 ปี

3. อายุ 41-50

3. อายุ 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี

2. ปริญญาโท

3. ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ต่ำกว่า 5 ปี

2. 5-15 ปี

3. 15 ปี ขึ้นไป

5. ตำแหน่งปัจจุบัน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

2. ครู

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละข้อว่าควรมีการปฏิบัติ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะพื้นฐานด้าน ICT						
1	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย					
2	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร					
3	ท่านใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม					
4	ท่านใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21					
5	ท่านใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล					
ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น						
6	ท่านมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ					
7	ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8	ท่านสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล					
9	ท่านสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม					
10	ท่านสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน					
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
11	ท่านมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ					
12	ท่านมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน					
13	ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์					
14	ท่านมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม					
15	ท่านมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ					
ทักษะชีวิตและอาชีพ						
16	ท่านสามารถจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17	ท่านใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	ท่านมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้					
19	ท่านสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต					
20	ท่านมีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต					

ตอนที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครุมีแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3.1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT

3.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

3.2 ทักษะการสื่อสารและการทำงาน

3.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

3.3 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

3.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

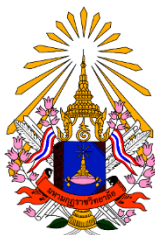
3.4 ทักษะชีวิตและอาชีพ

3.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นฉบับนักเรียน จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และเพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์ 4) ทักษะชีวิตและอาชีพ
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มี 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ
 - ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเท่านั้นและจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งต่อการปฏิบัติหน้าที่และสภาพทางราชการหรือหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ

1. อายุต่ำกว่า 15 ปี
2. อายุ 16 ปี-20 ปี
3. อายุ 21 ปี-ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

1. มัธยมศึกษาตอนต้น
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละข้อว่าควรมีการปฏิบัติ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ทักษะพื้นฐานด้าน ICT					
1	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้					
2	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร					
3	นักเรียนใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม					
4	นักเรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21					
5	นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล					
	ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
6	นักเรียนมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ					
7	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8	นักเรียนสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีเหตุผล					
9	นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม					
10	นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
11	นักเรียนมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ					
12	นักเรียนมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน					
13	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์					
14	นักเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม					
15	นักเรียนมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ					
ทักษะชีวิตและอาชีพ						
16	นักเรียนสามารถการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17	นักเรียนใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม					
18	นักเรียนมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด					
19	นักเรียนสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้าน วัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต					
20	นักเรียนมีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต					

ตอนที่ 3 นักเรียนมีแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3.1 ทักษะพื้นฐานด้าน ICT

3.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

3.2 ทักษะการสื่อสารและการทำงาน

3.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

3.3 ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์

3.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

3.4 ทักษะชีวิตและอาชีพ

3.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ฉบับ ของผู้บริหาร และครู
พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
ทักษะพื้นฐานด้าน ICT						
1	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย	1	1	1	3	ใช้ได้
2	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร	1	0	1	2	ใช้ได้
3	ท่านใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม	1	1	1	3	ใช้ได้
4	ท่านใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่ง ศตวรรษที่ 21	1	1	1	3	ใช้ได้
5	ท่านใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล	1	1	1	3	ใช้ได้
ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น						
6	ท่านมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	0	2	ใช้ได้
7	ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	ใช้ได้
8	ท่านสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีเหตุผล	1	1	1	3	ใช้ได้
9	ท่านสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่ หลากหลายได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	ใช้ได้
10	ท่านสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน	1	1	1	3	ใช้ได้
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
11	ท่านมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ	1	0	1	2	ใช้ได้
12	ท่านมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน	1	1	1	3	ใช้ได้
13	ท่านสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	1	1	1	3	ใช้ได้
14	ท่านมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม	1	1	0	2	ใช้ได้
15	ท่านมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนา นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
16	ท่านสามารถจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้
17	ท่านใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรม ให้เหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
18	ท่านมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	1	1	1	1	ใช้ได้
19	สามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต	1	1	1	1	ใช้ได้
20	ท่านมีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต	1	1	1	1	ใช้ได้

ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ฉบับ ของนักเรียน
พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
ทักษะพื้นฐานด้าน ICT						
1	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
2	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร	1	0	1	0.6	ใช้ได้
3	นักเรียนใช้เทคโนโลยีภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรม	1	1	1	1	ใช้ได้
4	นักเรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	1	0	1	0.6	ใช้ได้
5	นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาข้อมูล	1	1	1	1	ใช้ได้
ทักษะในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น						
6	นักเรียนมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	0	0.6	ใช้ได้
7	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้
8	นักเรียนสามารถนำเอาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีเหตุผล	1	0	1	0.6	ใช้ได้
9	นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
10	นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
11	นักเรียนมีการระดมความคิด และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ	1	0	1	0.6	ใช้ได้
12	นักเรียนมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงาน	1	1	1	1	ใช้ได้
13	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	1	1	1	1	ใช้ได้
14	นักเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสม	1	1	0	0.6	ใช้ได้
15	นักเรียนมีการประเมินแนวคิดของตนเองเพื่อพัฒนานวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการคิด นวัตกรรม และสร้างสรรค์						
16	นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
17	นักเรียนใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
18	นักเรียนมีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชาญฉลาด	1	1	1	1	ใช้ได้
19	นักเรียนสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างในการดำรงชีวิต	1	1	1	1	ใช้ได้
20	นักเรียนมีการวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต	1	1	1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของผู้บริหาร และครู
Reliability Item-Total Statistics

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	72.733	78.892	0.540	0.953
a2	73.233	73.633	0.895	0.947
a3	72.667	78.092	0.615	0.952
a4	73.067	75.237	0.743	0.950
a5	72.733	78.202	0.547	0.953
b1	72.667	77.057	0.725	0.950
b2	72.933	74.133	0.708	0.951
b3	72.567	76.668	0.728	0.950
b4	72.800	73.890	0.730	0.950
b5	72.667	77.609	0.666	0.951
c1	72.667	76.920	0.663	0.951
c2	73.167	75.523	0.780	0.949
c3	72.567	78.461	0.726	0.951
c4	72.933	75.582	0.686	0.951
c5	72.667	77.195	0.711	0.950
d1	72.633	77.482	0.723	0.950
d2	73.033	74.102	0.735	0.950
d3	72.633	77.344	0.654	0.951
d4	73.000	74.414	0.716	0.950
d5	72.667	77.609	0.666	0.951

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.953	20

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของนักเรียน
Reliability Item-Total Statistics

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	72.800	78.372	0.543	0.952
a2	73.300	73.183	0.893	0.946
a3	72.700	77.872	0.625	0.951
a4	73.200	74.166	0.792	0.948
a5	72.800	77.614	0.557	0.952
b1	72.700	76.976	0.726	0.949
b2	73.033	73.344	0.724	0.949
b3	72.633	76.171	0.730	0.949
b4	72.800	74.166	0.704	0.950
b5	72.800	76.372	0.678	0.950
c1	72.733	76.409	0.665	0.950
c2	73.200	75.338	0.751	0.949
c3	72.667	77.747	0.689	0.950
c4	72.933	75.720	0.657	0.950
c5	72.767	76.392	0.707	0.949
d1	72.700	76.976	0.726	0.949
d2	73.100	73.679	0.731	0.949
d3	72.733	76.478	0.659	0.950
d4	72.867	75.844	0.625	0.951
d5	72.833	76.144	0.675	0.950

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.952	20

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล : พระมหาบัณฑิต ปณฺณวฑฺฒโน (เข้ากุล)
- วัน เดือน ปีเกิด : เกิดวันที่ 31 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2538
- ภูมิลำเนา : 5/2 หมู่ที่ 2 บ้านฝาง ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 273 หมู่ 2 วัดบุญบาลประดิษฐ์ ตำบลชุมแพ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น
- ประวัติการทำงาน : ครูสอน โรงเรียนสารคุณวิทยา แผนกสามัญศึกษา ตำบลชุมแพ อำเภอ
ชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7
- การศึกษา
- พ.ศ. 2550 : จบจากโรงเรียนบ้านโนนราษีฝางวิทยา ตำบลโนนราษี
อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
- พ.ศ. 2553 : จบจากโรงเรียนวัดสระแก้วพิทยาคม ตำบลขัวเรียง
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2556 : จบจากโรงเรียนสารคุณวิทยา ตำบลชุมแพ
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2561 : จบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
- พ.ศ. 2565 : สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน